

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

**xarxa de ciutats
i pobles cap a
la sostenibilitat**
Memòria 1997-2008

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

**xarxa de ciutats
i pobles cap a
la sostenibilitat
Memòria 1997-2008**

©Diputació de Barcelona
Àrea de Medi Ambient
Gerència de Serveis de Medi Ambient
Secretaria Tècnica de la Xarxa de Ciutats
i Pobles cap a la Sostenibilitat
Redacció: Maria García
Col·laboració: Domènec Cucurull, Tica Font,
Núria Gabernet, Inma Pruna, Vicenç Sureda i
Ferran Vallespinós.
Primera edició: novembre 2008
Disseny i producció: Direcció de Comunicació
de la Diputació de Barcelona
Impressió:
Dipòsit Legal:

Índex

Presentació	4	7. Les relacions institucionals	55
1. Introducció	7	7.1. Acords de col·laboració	56
2. Els objectius	11	7.2. Participació en congressos i conferències	58
3. L'estructura	15	7.3. La Xarxa a favor del clima	60
4. Els socis	19	8. Balanç i conclusions	61
5. Els òrgans de Govern de la Xarxa	23	Annexos	65
5.1. Presidència i comissions de seguiment	24	I. Declaracions de la Xarxa	66
5.2. Les assemblees i les declaracions de la Xarxa	26	II. Relació de municipis associats a la Xarxa	83
5.3. Els grups de treball	29	III. Relació de representants als òrgans de Govern	91
6. Les activitats de la Xarxa	31	IV. Relació cronològica d'activitats del Grup de Treball de la Xarxa	95
6.1. Els plans de treball	36	V. Materials elaborats per la Xarxa	100
6.2. Activitats dels grups de treball	41		
6.2.1. Agendes 21 - medi ambient urbà			
6.2.2. Participació			
6.2.3. Gestió del territori			
6.2.4. Recursos naturals: energia i aigua			
6.2.5. Canvi climàtic			
6.2.6. Qualitat ambiental			
6.2.7. Gestió de residus			
6.2.8. Compra verda i consum responsable			
6.3. Altres activitats de la Xarxa	46		
6.3.1. Agenda escolar europea del medi ambient i el desenvolupament			
6.3.2. Els indicadors de sostenibilitat			
6.3.3. Celebració del Dia Europeu sense Cotxes			
6.4. Difusió i comunicació	52		
6.4.1. Pàgina web			
6.4.2. Revista Sostenible			
6.4.3. Publicacions			

Presentació

La Diputació de Barcelona té entre els seus objectius estratègics promoure un territori equilibrat i sostenible i un espai públic de qualitat. Els darrers anys, s'ha anat conformant un nou marc per a les polítiques mediambientals, basat a avançar cap a l'objectiu del desenvolupament sostenible. Aquesta concepció integral d'un desenvolupament econòmic i social estretament vinculat al medi i respectuós amb aquest ha suposat un canvi respecte a anteriors postulats que, tot i vetllar per la protecció de l'entorn, tenien un caràcter potser més restaurador o més conservacionista, i sovint més sectorial.

El compromís creixent dels governs locals amb l'impuls del desenvolupament sostenible ha afavorit la creació d'instruments diversos de planificació. Entre aquests destaquen l'elaboració d'Agendes 21 i plans d'acció local que assenyalen les estratègies locals a aplicar per avançar cap a escenaris de més sostenibilitat. Cal recordar que l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona va iniciar, poc després de la Conferència de les Nacions Unides de Rio de Janeiro (1992), l'elaboració de les primeres Agendes 21 locals al territori de la província i la seva metodologia ha servit de referència a nombroses iniciatives posteriors a tot l'Estat.

Moltes de les aproximacions a l'elaboració de les Agendes 21 incorporen mecanismes d'anàlisi territorial previs a la redacció dels plans d'acció, a més de sistemes d'avaluació de resultats de les accions desenvolupades. També tenen com a denominador comú la necessitat de treballar per implicar els diferents sectors i agents socials en l'objectiu del desenvolupament sostenible.

Tot i les singularitats de cada municipi, sovint les problemàtiques ambientals són compartides per moltes poblacions. Igualment, en l'elaboració i l'aplicació de nous models de gestió ambiental sorgeixen dificultats similars —especialment en municipis mitjans i petits—, a les quals cal sumar les dificultats pròpies en funció dels dèficits en recursos humans, tècnics i econòmics.

Una manera d'abordar la recerca de solucions per a problemes comuns és la col·laboració a través de xarxes de municipis. El debat, la reflexió i l'intercanvi d'experiències ajuda a trobar noves idees i estimula altres entitats locals a desenvolupar iniciatives similars. També pot facilitar la gestió i la interlocució amb altres organismes o institucions. De fet, els problemes ambientals transcendeixen l'àmbit local i han esdevingut globals, però sovint requereixen una acció local i regional ferma per trobar solucions eficaces. Per això les xarxes constitueixen una bona fórmula per obtenir avenços locals que contribueixin a reduir els efectes globals i permetin fer valoracions de conjunt en un àmbit territorial significatiu.

Amb aquest objectiu es va crear el 1997 la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Liderada per la Diputació de Barcelona, és una associació de governs locals que va apostar des del seu inici per un funcionament obert i participatiu, a més de rigorós en els continguts. En aquests anys la Xarxa ha crescut i ha evolucionat en les activitats i objectius, sempre amb respecte a l'objectiu constitucional d'avançar cap a escenaris locals més sostenibles.

Després d'un període tan significatiu, és moment per fer balanç i, alhora, per reflexionar sobre els nous reptes de l'Associació. És un moment perquè els socis valorin la feina feta i sobretot perquè decideixin el camí que cal triar per seguir avançant. Som conscients que la millora de la qualitat de vida de les nostres ciutats s'ha de fer amb respecte a l'entorn, per contribuir així a la preservació del Planeta, garantia del nostre futur comú.

En aquest document volem donar una visió general sobre l'evolució de la Xarxa, que serveixi per valorar la feina feta i alhora per convidar a emprendre noves iniciatives.

Joan Antoni Baron Espinar

President de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
President delegat de l'Àrea de Medi Ambient
Diputació de Barcelona

1. Introducció

1. Introducció

A proposta de la Diputació de Barcelona es va crear la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, en una assemblea constituent celebrada a Manresa el 17 de juliol del 1997, amb la participació de representants de cent divuit municipis. I es va constituir, a l'empara de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, de règim local de Catalunya¹, com una associació² d'ens locals. Aquests ens locals van aprovar una carta de principis i objectius: la Declaració de Manresa, que senyalava la voluntat dels socis d'avançar cap a una situació de més sostenibilitat en el territori.

Ara, la Xarxa compta amb 247 ens locals associats —inclosos observadors de fora de les comarques catalanes— amb gairebé 5.500.000 habitants. A Catalunya els socis representen el 80% de la població total i el 97% si fem referència a la població dels municipis associats a la província de Barcelona.

Recordem breument el context, pel que fa a les polítiques locals de medi ambient dels municipis barcelonins, en el moment de la creació de la Xarxa:

- En primer lloc, el 1994 s'havia iniciat el Programa d'Auditories Ambientals - Agendes 21 al Servei de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona i es produïa un increment de l'elaboració d'Agendes 21 o plans de sostenibilitat als municipis barcelonins, tot adoptant el mandat de la Cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro el 1992. Això comportava un canvi cap a una perspectiva transversal de la gestió local, amb una tendència a l'ampliació de les col·laboracions interdepartamentals i intermunicipals.
- Coincidia, a més, amb el debat i l'aprovació del Pla d'objectius de la Diputació de Barcelona, el qual incorporava una aposta per la col·laboració municipal en xarxa.

¹ Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, modificada pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i pel Decret 110/1996, de 2 d'abril, pel qual es regula el règim de les organitzacions associatives dels ens locals i el registre corresponent

² Inscrita en el registre d'organitzacions associatives dels ens locals de Catalunya —secció complementària— amb el número C007/98

- Existia, ben al contrari, molt poca col·laboració amb altres administracions de rang superior i, potser per això, els nostres referents els trobàvem més aviat en un marc internacional favorable. Si pensem en l'àmbit europeu, per exemple, s'havia celebrat la Conferència Europea de Ciutats Sostenibles a Aalborg, s'havia creat la Campanya Europea de Ciutats Sostenibles, amb presència de cinc xarxes de municipis europees, l'associació ICLEI proposava una metodologia de treball per desenvolupar les Agendes 21 locals, etc. Fins i tot la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea convocava una reunió amb xarxes de municipis i representants dels governs locals (Brussel·les, novembre del 1997), que marcava l'inici de l'Estratègia Europea de Medi Ambient Urbà.

La Xarxa, doncs, recollia la voluntat dels seus socis de treballar conjuntament des del món local a favor del desenvolupament global més sostenible. I complia una doble funció: la d'establir un marc de reflexió, col·laboració i suport als municipis associats, i la d'actuar com a interlocutora d'un conjunt de municipis catalans que iniciaven programes de sostenibilitat, davant d'altres organismes nacionals o internacionals.

2. Els objectius

2. Els objectius

Tal com s'estableix en els estatuts de la Xarxa, aprovats també per unanimitat en l'Assemblea Constituent, els principals objectius de la Xarxa són:

- Impulsar polítiques locals orientades a assolir un model de desenvolupament més sostenible.
- Potenciar el desenvolupament de les Agendes 21 locals i definir metodologies per a la seva implantació.
- Constituir un instrument de cooperació i intercanvi d'experiències, compartir recursos per al desenvolupament de plans d'acció i programes de sostenibilitat.
- Fomentar la participació de tots els sectors econòmics i socials dels municipis en els processos d'elaboració i implantació de les Agendes 21 locals.
- Potenciar accions conjuntes amb altres xarxes i associacions espanyoles i europees que treballin en el camp de la sostenibilitat.
- Incrementar el pes específic i donar visibilitat a les ciutats i pobles mitjans i petits en l'àmbit europeu.

Des d'aleshores, l'Associació ha treballat en múltiples aspectes de la sostenibilitat, sempre enfocat des de l'òptica del suport als governs locals, i ha recorregut un camí de col·laboracions i complicitats municipals que ens han dut a poder presentar els resultats que s'expliquen al llarg d'aquesta memòria d'activitats de la Xarxa.

*Assemblea constituent de la Xarxa.
Manresa, 17 juliol 1997*

Criteris de sostenibilitat

Davant de les múltiples definicions i enfocaments del concepte de sostenibilitat i les noves polítiques locals més integrals, la Xarxa va adoptar uns criteris comuns de sostenibilitat que havien d'orientar totes les seves activitats, i que es concreten en:

- L'ús eficient dels recursos ecològics
- El respecte a la capacitat de càrrega del medi
- La valoració i protecció de la biodiversitat
- La utilització dels recursos locals
- La diversitat funcional de la ciutat
- La contribució a la sostenibilitat global
- La implicació social en el procés de sostenibilitat

3. L'estructura

3. L'estructura

La Xarxa s'organitza, des del seu origen, amb una estructura que li facilita el funcionament flexible i alhora respectuós amb les prioritats municipals.

Tot i que, com és lògic, s'han introduït canvis, especialment pel que fa al nombre de vicepresidències i a la composició de la Comissió de Seguiment, per adaptar-se al creixement de la Xarxa i dotar-se de la màxima representativitat tenint en compte el territori i les característiques dels socis. Es manté l'estructura bàsica de la Xarxa que està formada per:

L'Assemblea: és l'òrgan màxim de decisió i de representació, integrada per representants de tots els municipis associats. Aprova les directrius de funcionament i el pla de treball anual i vetlla per al compliment dels objectius.

La Presidència (i vicepresidències): amb funcions de representació i titularitat de la Xarxa i amb accions propositives essencialment polítiques. La Presidència compta amb el suport d'assessors tècnics per a desenvolupar les seves tasques.

La Comissió de Seguiment: formada per la Presidència, les vicepresidències i un conjunt de representants municipals. Organitza el funcionament de la Xarxa entre assemblees, proposa noves incorporacions de socis, fa el seguiment dels plans de treball, les propostes de col·laboració i les relacions institucionals amb altres xarxes.

La Secretaria Tècnica: és l'òrgan de gestió quotidiana, assumit per l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona. S'encarrega de la gestió administrativa, les activitats de difusió, facilita informació als associats i sobretot dóna suport per al compliment dels acords dels altres òrgans, especialment dels grups de treball.

Els grups de treball: formats voluntàriament per responsables municipals, tècnics i/o regidors, entorn dels temes de més interès dels municipis, responen a la necessitat d'oferir eines de reflexió i recursos als associats. Constitueixen l'element bàsic del treball de la Xarxa: proposen i organitzen la majoria de les activitats, i mantenen els contactes i l'intercanvi entre els municipis associats. El lideratge dels grups de treball recau en una comissió de coordinació, la Comissió Permanent, formada habitualment per tres o quatre municipis, els quals han esdevingut bons interlocutors i dinamitzadors dels grups.

Tot i que els grups de treball són prou flexibles i es renoven periòdicament en funció dels temes de més interès dels municipis, tots ells tenen com a marc de referència els criteris de sostenibilitat de la Xarxa, acordats per tots els grups en les primeres reunions.

4. Els socis

4. Els socis

En l'Assemblea Constitutiva celebrada el 1997, la creació de la Xarxa ja va rebre el suport de 118 municipis de la província, que després van anar formalitzant les adhesions mitjançant les aprovacions dels estatuts de la Xarxa i la Declaració de Manresa en els plenaries respectius.

Des d'aleshores, el nombre de socis ha anat augmentant, al principi d'una manera més ràpida i després d'una manera més esglaonada, fins arribar als 247 socis actuals³. (Vegeu el gràfic 1.)

De fet, es podria considerar que la bona acollida i l'elevada participació en el projecte per part dels municipis responia a un interès real i gairebé a la necessitat d'establir col·laboracions entre els governs locals per avançar en la planificació de polítiques de sostenibilitat en els consistoris.

La Xarxa oferia aquest marc de col·laboració i els municipis han enriquit l'Associació amb la seva feina, les nombroses propostes i aportacions, que mantenen viu el dia a dia de la Xarxa i la converteixen en un eina útil per als municipis participants.

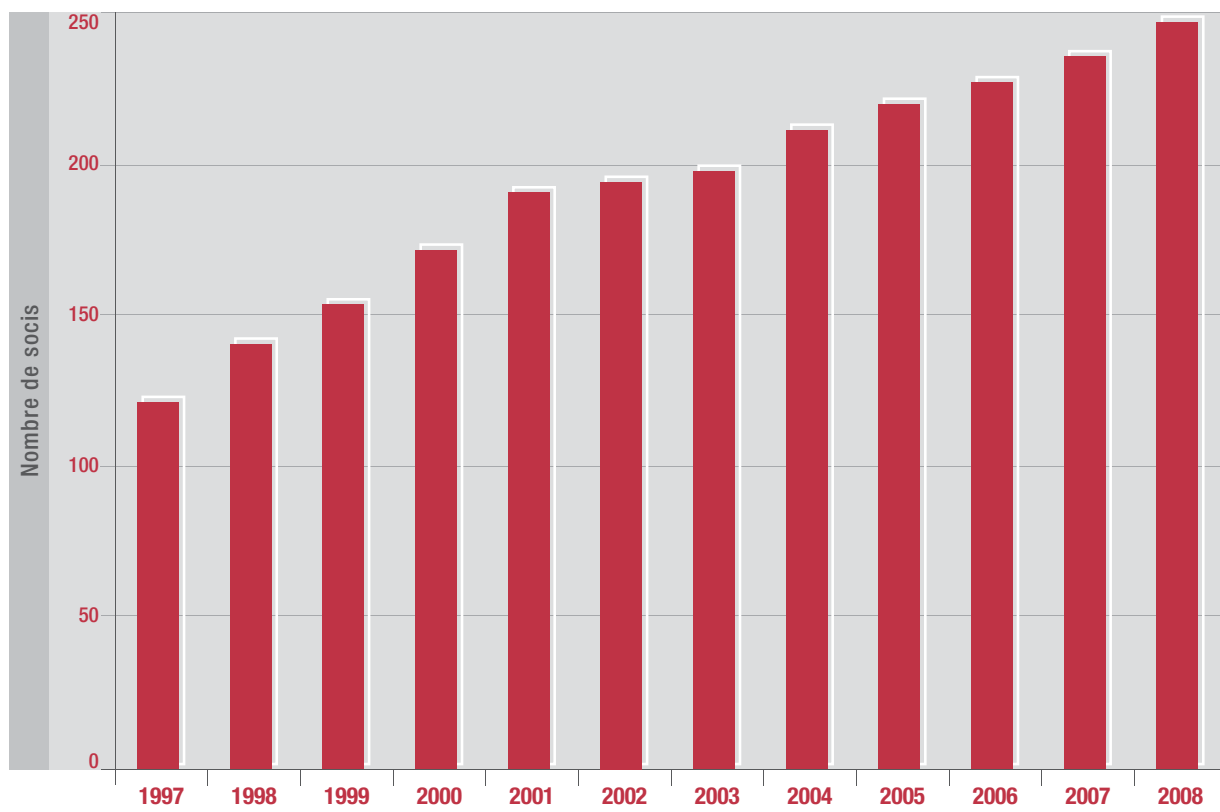
I encara més, en els anys següents es van crear diverses xarxes tant arreu de l'Estat espanyol com a d'altres països europeus: Udalsarea 21, al País Basc, i posteriorment les de Navarra, Andalusia, Castella-la Manxa, Girona, Osca, Comunitat Valenciana, Cantàbria, etc. Però també el Coordinamento Agende 21 Locali Italiane i el Comitè 21 francès, aquestes d'àmbit estatal, i fins i tot la Union of Baltic Cities, transnacional.

La majoria dels socis són municipis de les comarques barcelonines, 198, que representen el 82% en nombre de municipis i el 96% en població.

A mesura que es coneixia la iniciativa de l'Associació, altres municipis que començaven programes de sostenibilitat es van associar a la Xarxa, perquè s'enfrontaven als mateixos reptes i perquè estaven interessats a sumar esforços per millorar els coneixements i superar els obstacles. La Xarxa compta amb el 7,5% de socis d'altres demarcacions catalanes i amb 22 socis observadors, que són o bé associacions de municipis o bé ens locals de fora de Catalunya i per tant de l'àmbit de regulació de la Llei catalana d'associacions d'ens locals.

³ Nombre d'associats en la data de tancament de l'original, juliol del 2008. Per actualització vegeu el web: <http://www.diba.cat/xarxasost/cat/index.asp>

GRÀFIC 1: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ASSOCIATS A LA XARXA

5. Els òrgans de govern de la Xarxa

5. Els òrgans de govern de la Xarxa

5.1. Presidència i comissions de seguiment

Els òrgans de Govern de la Xarxa s'elegeixen o es ratifiquen en les assemblees. En general els càrrecs es renoven cada quatre anys, com a conseqüència de la renovació municipal a cada període legislatiu local.

Tenint en compte que la Xarxa duu a terme una tasca de suport als municipis, i que compta sempre amb la participació dels seus representants per fer les activitats, la renovació quadriennal dóna un cert equilibri al funcionament entre el temps necessari per assolir els resultats de les activitats planificades, la revisió i la renovació de propostes de treball.

En el moment de l'elecció de càrrecs, tant pel que fa a les vicepresidències com a la composició de la Comissió de Seguiment, es tenen en compte la representativitat territorial i poblacional dels seus vocals, a més de les característiques dels municipis representats, perquè responguin al perfil general dels socis de la Xarxa.

I) Mandat municipal 1997-1999

PRESIDÈNCIA

Il·lm. Sr. Antoni Morral i Berenguer,
diputat de l'Àrea de Medi Ambient de la
Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIA

Il·lm. Sr. Ramon Sitjà, alcalde de
l'Ajuntament de Manlleu

II) Mandat municipal 1999-2003

Càrrecs elegits a la 2a Assemblea, celebrada a Granollers, el 14 d'abril del 2000.

PRESIDÈNCIA

II·Im. Sr. Antoni Fogué Moya, president delegat de l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES

II·Ima. Sra. Imma Mayol Bertran, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

II·Im. Sr. Ferran Vallespinós, alcalde de l'Ajuntament de Tiana

III) Mandat municipal 2003-2007

Càrrecs elegits a la 5a Assemblea, celebrada a Mataró, el 30 de març del 2004.

PRESIDÈNCIA

II·Ima. Sra. Núria Buenventura Puig, presidenta delegada de l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES

II·Im. Sr. Albert Camps Giró, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Granollers

II·Ima. Sra. Montserrat Selga Brunet, regidora de l'Ajuntament de Manresa

II·Im. Sr. Jaume Armenteras Soterias, alcalde de l'Ajuntament de la Pobla de Claramunt

II·Ima. Sra. Begoña Bellette Donay, regidora de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

II·Ima. Sra. Imma Mayol Bertran, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

II·Im. Sr. Ferran Vallespinós, alcalde de l'Ajuntament de Tiana

IV) Mandat municipal 2007-2011

Càrrecs renovats a la 8a Assemblea celebrada a Manresa, el 31 de gener del 2008.

PRESIDÈNCIA

Il·lm. Sr. Joan Antoni Baron Espinar, president delegat de l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES

Il·lm. Sr. Albert Camps, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Granollers

Il·lm. Sr. Josep M. Cervelló, regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Il·lm. Sr. Santi Broch, alcalde de l'Ajuntament de la Pobla de Claramunt

Il·lma. Sra. Begoña Bellette Donay, regidora de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Il·lma. Sra. Imma Mayol, tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

5.2. Les assemblees i les declaracions de la Xarxa

Una forma de veure l'evolució de la Xarxa és també a través de les assemblees, el moment en què es valora la feina feta i es plantegen nous reptes.

A cada assemblea s'ha donat compte de les activitats desenvolupades per la Presidència, la Secretaria Tècnica i els grups de treball i també s'han aprovat les propostes del pla de treball per al període següent.

Igualment, a les assemblees es ratifiquen les noves adhesions o baixes de socis, i es fa la renovació de càrrecs i dels grups de treball.

La Xarxa ha celebrat vuit assemblees ordinàries des de la seva creació, que corresponen a les assemblees anuals previstes en els estatuts amb alguns desfasaments ocasionats pels períodes electorals municipals.

QUADRE RESUM

Assemblea constituent	Data de celebració	Activitats destacades
Manresa	17 de juliol del 1997	Definició d'objectius i aprovació de la Declaració de Manresa Elecció dels càrrecs dels òrgans de Govern de la Xarxa
Assemblees ordinàries		
El Prat de Llobregat	15 de juliol del 1998	Aprovació del Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat
Granollers	14 d'abril del 2000	Renovació de càrrecs i grups de treball
L'Hospitalet de Llobregat	28 de novembre del 2001	Conferència per a la presentació del Programa de Mobilitat Sostenible i el Model de Pacte per a la Mobilitat Sostenible
Terrassa	5 de març del 2003	Presentació del recull de materials elaborats durant el període legislatiu
Mataró	30 de març del 2004	Renovació de càrrecs i dels grups de treball Aprovació de la Declaració de Mataró sobre consum responsable Conferència sobre el canvi climàtic i l'IPCC Assistència del conseller de Medi Ambient
Vilafranca del Penedès	12 de maig del 2005	Declaració de Vilafranca sobre el canvi climàtic Conferència sobre l'Estratègia espanyola del canvi climàtic Invitació als presidents de les xarxes en conveni
Girona	19 d'octubre del 2006	Declaració de Girona sobre urbanisme sostenible Conferència sobre l'Estratègia del medi ambient urbà i la Red de Redes Presentació dels materials del període i balanç del mandat
Manresa	31 de gener del 2008	Renovació de càrrecs i dels grups de treball Aprovació de la Declaració de Manresa +10, de renovació del compromís per la sostenibilitat

Al llarg d'aquests anys i especialment en les darreres edicions de l'Assemblea, la Xarxa ha renovat els seus compromisos sostenibilistes i ha aprovat diverses declaracions, fruit d'acords polítics dels seus socis, i relacionats amb els objectius de millora de la sostenibilitat local.

Per tant, en el marc general de les activitats de la Xarxa caldrà tenir en consideració, a més dels objectius de la Declaració de Manresa, els següents acords adoptats a les assemblees dels socis:

- Declaració de Mataró: **consumir bé sense fer malbé** (V Assemblea, març del 2004). Fa referència a la promoció d'un consum més responsable, i a la incorporació de criteris de compra sostenible i comerç just en les compres i contractacions públiques.
- Declaració de Vilafranca: **ciutats i pobles per a la prevenció del canvi climàtic** (VI Assemblea, maig del 2005). Amb motiu de l'entrada en vigor el febrer d'aquell any del Protocol de Kyoto, els municipis de la Xarxa adopten el compromís de contribuir des del món local a la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, amb accions diverses sobre el consum d'energia i la mobilitat.
- Declaració de Girona: **ciutats per un urbanisme sostenible** (VII Assemblea, octubre del 2006). Destaca el paper de l'urbanisme i els usos del sòl en el model de ciutat i advoca per un urbanisme que afavoreixi la sostenibilitat territorial.

- Declaració de Manresa + 10 (Manresa, VIII Assemblea, gener del 2008). Proposa «**reforçar el nostre compromís de ciutats i pobles vers la sostenibilitat**». Com diu el títol es tracta d'una renovació del compromís dels socis amb la sostenibilitat, de reflexionar i redefinir els processos d'Agendes 21 amb vista a millorar la transversalitat i la participació, i per avançar cap a una gestió local més sostenible.

Aquests compromisos es consideren el punt de partida a l'hora d'elaborar els nous plans de treball, i complementen els objectius fundacionals de la Xarxa que, tot i no haver perdut vigència, han seguit, naturalment, una clara evolució.

També cal tenir en compte els acords internacionals subscrits, els quals comporten un compromís de desenvolupament d'accions, de seguiment i avaluació, especialment les declaracions de les conferències europees de ciutats sostenibles més recents.

- Compromisos d'Aalborg + 10 (juny del 2004), subscrits per la Xarxa a la VI Assemblea.

Els acords fan igualment referència a l'ús dels recursos, al consum responsable, a la mitigació del canvi climàtic i al desenvolupament de les polítiques de sostenibilitat en general. I, de fet, ara continua amb el procés d'adopció de la Carta d'Alcaldes, impulsada per la Direcció General d'Energia i Transport de la Comissió Europea, que estableix el compromís dels governs locals en la lluita contra el canvi climàtic.

5.3. Els grups de treball

Els grups de treball són el nucli central i motor de la Xarxa. Cada grup decideix el seu mètode i pla de treball, i nomena una comissió permanent formada per tres municipis que coordina les activitats del grup. Alhora, mitjançant les seves propostes, es va configurant el Programa de treball general de la Xarxa. Els grups de treball són prou flexibles i canvien periòdicament en funció dels temes de més interès per als municipis. Els canvis i l'evolució dels temes i les problemàtiques abordades en els grups són un bon termòmetre de les prioritats municipals.

A continuació, es presenta un resum dels grups de treball vigents en els diferents períodes de la Xarxa.

Reunió DNM

I) Mandat municipal 1997-1999

Grups de treball	Nombre de municipis	Comissió Permanent
Implicació d'agents econòmics i socials en els processos d'Agendes 21 locals	42	Rubí
Gestió sostenible dels sistemes territorials poc artificialitzats	35	Roda de Ter
Ecologia urbana	40	Manresa
Gestió sostenible del litoral	12	Vilanova i la Geltrú i Castelldefels

II) Mandat municipal 1999-2003

GRUPS RENOVATS A LA 3A ASSEMBLEA, CELEBRADA A GRANOLLERS, EL 14 D'ABRIL DEL 2000.

Grups de treball	Nombre de municipis	Comissió Permanent
Implicació d'agents econòmics i socials en els processos d'Agendes 21 locals	57	Viladecans, Cornellà de Llobregat i Santa Perpètua de Mogoda
Gestió territorial i sostenibilitat	43	Mollet, Vall del Ges, Orís i Bisaura
Ecologia urbana: compra verda, telefonia mòbil i soroll	47	Barcelona, Granollers i Lleida
Fluxos metabòlics: aigua, energia i residus	28	Callús, l'Hospitalet de Llobregat i Terrassa
Turisme sostenible	14	Castelldefels, les Preses i Seva

III) Mandat municipal 2003-2007

GRUPS RENOVATS A LA 5A ASSEMBLEA, CELEBRADA A MATARÓ, EL 30 DE MARÇ DEL 2004.

Grups de treball	Nombre de municipis	Comissió Permanent
Compra verda i consum responsable	25	Barcelona, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat i Sant Boi de Llobregat
Soroll i mobilitat sostenible	27	Igualada, Mataró i Sant Boi de Llobregat
Nova cultura de l'aigua	44	Cerdanyola del Vallès, Granollers, Malgrat de Mar, Mataró, la Poble de Claramunt, Reus, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló, Sant Cugat del Vallès, Sitges i Torredembarra
Estalvi i eficiència energètica	32	Badalona, Barcelona, Mollet del Vallès i Sabadell
Gestió municipal de residus	44	Manresa, Mataró, Terrassa, Tiana i Sant Sadurní d'Anoia

IV) Mandat municipal 2007-2011

GRUPS DE TREBALL ACTUALS, RENOVATS A L'ASSEMBLEA CELEBRADA A MANRESA, EL 31 DE GENER DEL 2008.

Grups de treball	Nombre de municipis	Comissió Permanent
Consum responsable i economia sostenible	25	Cornellà de Llobregat, Igualada, Sant Boi de Llobregat i Vilafranca del Penedès
Contaminació atmosfèrica - qualitat ambiental	20	
Gestió de recursos hídrics	32	Badalona, Consell Comarcal del Maresme, el Masnou, Granollers, l'Hospitalet de Llobregat, Navàs, Sant Cugat del Vallès, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa, Torredembarra i Vic
Energia i canvi climàtic	36	Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Granollers, Lleida, Mollet del Vallès, Santa Coloma de Gramenet, Tarragona i Vilanova i la Geltrú
Reflexió sobre les Agendes 21 locals	25	Cornellà de Llobregat, Girona, Mataró, Tarragona i Vilafranca del Penedès

6. Les activitats de la Xarxa

6. Les activitats de la Xarxa

Amb el suport organitzatiu de la Secretaria Tècnica i gràcies a la participació activa dels seus membres, en aquests deu anys la Xarxa ha organitzat més d'un centenar d'activitats de diverses temàtiques i formats. Podem agrupar les activitats portades a terme en quatre grans àmbits:

- 1. Debat i reflexió:** la Xarxa és una eina de participació important. Els representants municipals fan trobades i reunions amb regularitat, especialment mitjançant els grups de treball, els quals debaten temes d'interès, col·laboren a buscar solucions conjuntes i proposen activitats.
- 2. Formació:** tenint en compte els objectius bàsics de la Xarxa, de donar suport als ens locals associats per al desenvolupament de polítiques de sostenibilitat, moltes de les activitats estan orientades a la formació i l'intercanvi d'experiències. Per tant, un bloc d'activitats correspon a activitats formatives com jornades, cursos, conferències o visites.
- 3. Elaboració de materials:** la Xarxa elabora documents de referència per als socis, com guies o manuals, sobre temes relacionats amb el Pla de treball. El procediment és sempre obert i participatiu, i, en general, a partir d'una primera proposta elaborada per un grup reduït de municipis o bé per un equip d'experts externs, els membres dels grups de treball fan les seves aportacions o esmenes fins a concloure els documents respectius de la Xarxa.
- 4. Marc legal:** en l'àmbit mediambiental, el marc normatiu municipal és imprescindible, tant per adequar normatives de rang superior com per regular aspectes particulars en el territori municipal. Per donar suport a la sempre complexa elaboració de normes els grups de treball de la Xarxa elaboren models d'ordenances que, bé directament o bé amb petites modificacions, els socis poden aplicar per regular aspectes ambientals locals.

La Xarxa és relativament jove, si la comparem amb altres associacions de municipis, i això probablement ajuda a mantenir el dinamisme en el funcionament. Però, després de més de deu anys es pot fer un balanç i constatem una certa evolució en les activitats de la Xarxa. Podem parlar de diversos moments o etapes, on han predominat uns àmbits d'acció de la Xarxa o uns altres, amb l'excepció dels parèntesis ocasionats pels períodes electorals i de renovació dels consistoris.

- A la primera etapa d'intercanvi, durant els primers mesos, en els grups es feia realment un intercanvi d'experiències, visites, reunions, etc. Un any després, el 1998, es van organitzar els primers seminaris. També es treballava per conèixer altres xarxes i organismes europeus i per donar-nos a conèixer mitjançant la participació en conferències, jornades, etc.

- En una segona etapa, es van prioritzar les activitats formatives. Calia donar resposta a les demandes dels gestors locals, saber més, buscar solucions, i es va recórrer a la formació. En el període 2000-2002 es va intensificar l'organització de jornades i cursos (onze jornades i dos cursos entre el setembre del 2000 i el febrer del 2002), amb la participació d'experts, sense oblidar però les experiències municipals més il·lustratives sobre cada tema abordat.
- Posteriorment, es volia compaginar la formació amb l'elaboració de documents — manuals, guies i models —, sempre a partir dels resultats dels treballs dels grups i buscant la utilitat per als tècnics municipals i la màxima adaptabilitat a la diversitat de municipis. Progressivament, s'han anat elaborant materials diversos que estan a disposició dels socis en paper o mitjançant la pàgina web de l'Associació.

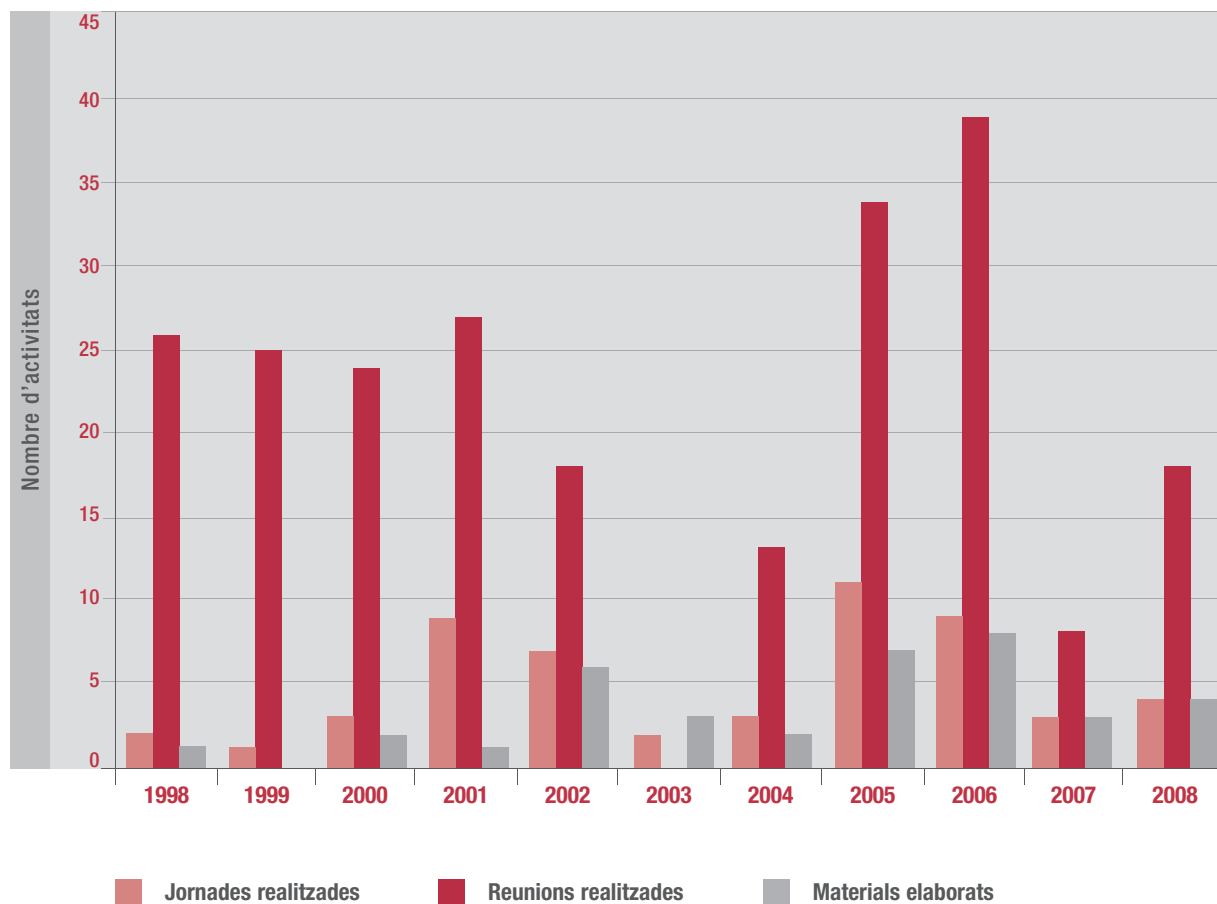

- A partir del 2005-2006, s'entra en una etapa que es podria qualificar de consolidació de les activitats de la Xarxa i de protagonisme de la participació municipal, especialment en els grups de treball. Se segueix amb l'organització de jornades i visites formatives i l'elaboració de documents, en els quals els representants municipals hi col·laboren activament, tot prioritant els documents necessaris perquè els municipis s'adaptin a la nova legislació ambiental —per exemple lleis de soroll estatal i autonòmica. També s'amplien les col·laboracions amb altres xarxes.
- Recentment, s'enceta una certa ampliació i innovació en el caràcter d'algunes activitats. Mitjançant l'elaboració i la presentació de propostes i d'esmenes o al·legacions a projectes normatius i legislatius, la Xarxa ha adoptat posicionament polític com a defensora dels interessos dels municipis associats davant de regulacions que els poden afectar. En aquesta línia es van ela-

borar i presentar documents d'al·legacions al Pla energètic de Catalunya, el juliol del 2005, al Pla d'infraestructures i transport de la Generalitat de Catalunya i a diverses normatives reguladores de la mobilitat —Decret de mobilitat obligada— i més recentment de soroll —decret pel qual s'aprova el reglament de desplegament de la Llei 16/2002, de protecció contra la contaminació acústica—, per incorporar l'opinió i el paper dels municipis.

Però no només això, la Xarxa ha tingut presència activa en nombroses convocatòries nacionals i internacionals, en congressos i conferències. La més recent ha estat la Convenció Catalana contra el Canvi Climàtic, i amb la signatura de diversos acords de col·laboració amb altres institucions. (Vegeu el capítol de relacions institucionals.)

GRÀFIC 2: EVOLUCIÓ DE LES ACTIVITATS DE LA XARXA

6.1. Els plans de treball

Com comentàvem, l'Assemblea és l'òrgan màxim de decisió de la Xarxa. Cada any l'Assemblea aprova l'Informe de gestió de les activitats dutes a terme, tant per la Secretaria Tècnica i pels grups de treball, com per part de la Presidència i la Comissió de Seguiment. També proposa el Pla de treball per al període següent.

En general, l'elaboració del Pla de treball intenta recollir les inquietuds dels municipis associats a partir dels antecedents manifestats a les reunions de grup i debats anteriors. Fins ara sempre s'ha aprovat per unanimitat.

1a Assemblea: el Prat de Llobregat, 15 de juliol del 1998

El Pla de treball per al curs 1998-99 incorporava com a projectes centrals els següents:

- Seleccionar i impulsar els projectes PEIX, projectes d'especial interès per a la Xarxa. Es tractava de seleccionar projectes emblemàtics de cada grup de treball i buscar fórmules per desenvolupar-los — finançament, difusió, etc.
- Fer una prova pilot per a l'aplicació del Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat a deu municipis.
- Definir els criteris per a l'elaboració d'una Agenda 21 de les comarques de Barcelona.
- Elaborar un document sobre la introducció de criteris de sostenibilitat en els plans generals d'ordenació urbana - PGOU.

- Relacions externes: establir convenis de col·laboració amb altres administracions, amb associacions i els moviments socials, tant a Catalunya com a l'àmbit estatal i Europa, especialment amb la Unió Europea.
- Publicacions: elaborar publicacions sobre l'aplicació dels indicadors, l'ordenació territorial i sostenibilitat o la política urbana sostenible.
- Formació: organitzar seminaris o jornades dels grups de treball.
- Difusió: impulsar la difusió de la revista Sostenible i de la pàgina web.
- Donar a conèixer la Xarxa mitjançant la presència en esdeveniments diversos.
- Millorar l'estructura i el funcionament de la Secretaria Tècnica.

2a Assemblea: Granollers, 14 d'abril del 2000

En una segona etapa, el Pla de treball no és gaire diferent, però s'intenta concretar una mica més:

- Fer un desplegament dels processos de l'Agenda 21 local (A21L): les A21L com a instruments de planificació, transversalitat de l'A21L intramunicipal, implicació de diversos sectors econòmics i socials del municipi, i impulsar la creació d'oficines d'A21 als municipis.

- Treballar sobre l'encaix entre els diferents instruments de planificació de caràcter local: el planejament urbanístic, els plans estratègics i les Agendes 21 locals.
- Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat: ampliar l'aplicació a nous municipis i fer el seguiment dels avenços —Observatori de sostenibilitat.
- Desenvolupar els projectes PEIX, especialment la Sèquia de Manresa i sol·licitar finançament per al projecte «Aigua-valor».
- Millorar la connexió dels municipis socis de la Xarxa mitjançant eines telemàtiques: pàgina web i preparació de la revista Sostenible en format digital.
- Intensificar les relacions iniciades amb altres ciutats europees i de l'Estat que desenvolupen processos d'A21L, col·laborar en projectes comuns de difusió i implantació de les A21L, impulsar l'intercanvi d'experiències i promoure la creació d'altres xarxes a favor de la sostenibilitat.
- Projectes PEIX: fer un seguiment del projecte «Aigua-valor».
- Elaborar l'Agenda 21 escolar.
- Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat: posar en marxa l'aplicació informàtica dels indicadors a la pàgina web. Avaluar els resultats globals als municipis de la Xarxa.
- Difusió: fer un manteniment de la pàgina web i de la revista Sostenible digital.
- Publicar documents de la Xarxa — manuals, guies, etc.
- Col·laboracions externes:
 - > Mantenir relacions amb ciutats que desenvolupen les A21L i promoure la creació d'altres xarxes i espais d'intercanvi.
 - > Col·laborar amb la Campanya Europea de Ciutats Sostenibles.
- Suport a la celebració del Dia sense Cotxes 2002: promoure la participació municipal en la convocatòria europea. Donar suport a les accions orientades a la reducció del trànsit privat i potenciar el transport públic.

3a Assemblea: l'Hospitalet de Llobregat, 21 de novembre del 2001

Els grups de treball incrementen les seves activitats i els resultats comencen a ser més visibles.

- Complementarietat entre els instruments de planificació de caràcter local: aconseguir una coordinació entre els elements de planejament urbanístic, els plans estratègics i les Agendes 21 locals.
- Sol·licitud de projectes europeus: NETSUS, marc comunitari per al desenvolupament sostenible urbà.
- Donar suport als grups de treball: convocatòries, documentació i organització d'activitats formatives.

4a Assemblea: Terrassa, 5 de març del 2003

Els grups de treball van adquirint més protagonisme i els seus portaveus presenten els informes d'activitats davant l'Assemblea. També creixen les propostes del Pla de treball, malgrat això hi ha qüestions reiteratives, sobre les quals cal continuar reflexionant.

- Avançar en els processos d'implantació d'Agendes 21 locals mitjançant el seguiment dels plans d'acció locals, el suport a la creació d'oficines d'A21 municipals i l'impuls de la transversalitat de l'A21L.
- Complementarietat entre els instruments de planificació de caràcter local: aconseguir una convergència entre les figures de planejament urbanístic, els plans estratègics i les Agendes 21 locals.
- Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat: fer un seguiment de l'aplicació informàtica dels indicadors en la pàgina web i donar suport als municipis per al càlcul d'indicadors. Fer una avaluació dels resultats globals en els municipis de la Xarxa.
- Grups de treball. Nova proposta organitzativa en què es formalitza la Comissió Permanent i nous grups. (Vegeu l'annex 2.)
- Difusió: fer un manteniment de la pàgina web, de la revista Sostenible digital i de la línia de publicacions de la Xarxa.

- Col·laboracions externes, amb la Campaña Europea de Ciutats Sostenibles, i amb la xarxa italiana Coordinamento Agende 21 Locali Italiane.
- Donar suport a la celebració del Dia sense Cotxes 2003.

5a Assemblea: Mataró, 30 de març del 2004

Coincidint amb la renovació del mandat municipal es renoven els càrrecs i els compromisos i s'incorporen nous temes als grups de treball. Es redacta i s'aprova la Declaració de Mataró sobre consum responsable.

- Avanç en el desplegament de les Agendes 21: donar suport a la creació d'oficines 21, millorar la transversalitat i els instruments de participació.
- Consolidació qualitativa d'activitats: formar i elaborar documents tècnics. Publicar l'Agenda escolar del medi ambient en col·laboració amb els socis europeus.
- Fer un seguiment i una avaluació dels indicadors de sostenibilitat: avaluar els resultats globals en els municipis de la Xarxa mitjançant l'aplicació informàtica, el seguiment de l'aplicació i els resultats de les propostes de la Xarxa.
- Renovació dels grups de treball: compra verda i consum responsable, soroll i mobilitat sostenible, nova cultura de l'aigua, eficiència i estalvi energètic, i gestió de residus.

- Dia Europeu sense Cotxes i Setmana de la Mobilitat: donar suport a les activitats municipals i activitat conjunta de reflexió i formació.
- Mantenir els mecanismes de difusió de la Xarxa: pàgina web, revista Sostenible digital i publicació de documents.
- Relacions institucionals: col·laborar amb la Campanya Europea de Ciutats Sostenibles. Participar de forma activa en la 4a Conferència Europea de Ciutats Sostenibles «Aalborg + 10» (juny del 2004). Crear una comissió ad hoc.

6a Assemblea: Vilafranca del Penedès, 12 de maig del 2005

El mes de febrer del 2005, entra en vigor a escala internacional el Protocol de Kyoto, per això l'Assemblea se centra en aquest tema. S'aprova la Declaració de Vilafranca sobre el

canvi climàtic i es convida el responsable de canvi climàtic del Govern espanyol, per conèixer-ne els objectius. Altres temes del Pla de treball són:

- Consolidar el funcionament de la Xarxa, tant dels grups de treball com dels projectes generals — agenda escolar, celebració del Dia sense Cotxes i la Setmana de la Mobilitat Sostenible, etc.
- Avançar en els processos de l'A21 i donar suport a la planificació d'accions per a la sostenibilitat, a la transversalitat i la participació (oficines 21).
- Treballar per establir estratègies locals per a la prevenció del canvi climàtic.
- Consolidar i ampliar el Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat.
- Relacions institucionals.

7a Assemblea: Girona, 19 d'octubre del 2006

Era una assemblea de tancament i balanç de les activitats del període legislatiu municipal.

Es va presentar el document de balanç del mandat i un nou document sobre «l'aposta de futur» de la Xarxa.

Es va incidir en l'Estratègia del medi ambient urbà i en la importància del planejament per assolir l'objectiu de sostenibilitat en els municipis. Es va aprovar la Declaració de **Girona, per un urbanisme més sostenible** a les ciutats, es va convidar un representant del Ministeri per explicar el Pla estatal de lluita contra el canvi climàtic.

8a Assemblea: Manresa, 31 de gener del 2008

L'Assemblea obre una nova etapa, la Xarxa ha complert deu anys i s'han renovat els càrrecs. S'aprova la Declaració de Manresa +10, de compromís amb la sostenibilitat des del món local. El pla de treball també inclou nous temes:

- La reflexió sobre les Agendes 21 com a eina per avançar cap a la sostenibilitat i com a instrument de participació ciutadana. Avaluació dels avenços cap a la sostenibilitat, beneficis i dificultats dels processos d'A21L.
- El canvi climàtic: contribució dels governs locals a la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i del canvi climàtic. Mesures d'adaptació i de mitigació.

6.2. Activitats dels grups de treball

Els grups de treball són, sens dubte, els promotors de la majoria de les activitats de la Xarxa, perquè constitueixen justament l'espai de debat i d'intercanvi per excel·lència i on sorgeixen més clarament els interessos i les prioritats municipals.

Les més nombroses són les activitats formatives, la majoria de les quals s'organitzen amb un format d'una jornada d'un matí o un dia, amb ponències d'experts i acompanyades de la presentació d'experiències municipals. També s'han organitzat seminaris més participatius, conferències, taules rodones o fins i tot visites guiades a diverses instal·lacions.

L'organització de les activitats és a càrrec de la Secretaria Tècnica, amb la col·laboració de la ciutat amfitriona i amb el suport del Grup de Treball corresponent. L'objectiu inicial era fer aquestes activitats descentralitzades i, de fet, molts municipis associats han acollit activitats de petit format. Tot i que de vegades, per disponibilitat d'espai i per facilitat en l'accessibilitat mitjançant transport públic, s'han fet a Barcelona.

Els temes tractats han estat diversos, segons els grups de treball en funcionament, les novetats normatives i la demanda de l'entorn social.

Vegeu a continuació un resum dels temes principals que s'han tractat. També trobareu una relació detallada de les jornades i cursos organitzats, a l'annex IV.

- L'urbanisme, un instrument per decidir el model de ciutat i l'espai públic i element clau per a la sostenibilitat del territori: condiciona el sistema municipal, afecta el consum de recursos, la mobilitat i la qualitat urbana. Buscar complicitat entre diferents actors que intervenen en la gestió del territori.
- El consum responsable, economia més sostenible, i introducció de criteris ambientals en la compra pública i de principis de responsabilitat social corporativa en les polítiques i la gestió local.
- La gestió de recursos: millorar l'eficiència en els serveis ambientals municipals per reduir el consum d'aigua i la producció de residus.

6.2.1. Agendes 21 - medi ambient urbà

El desenvolupament dels processos d'Agenda 21, la metodologia de treball i la seva aplicació en l'àmbit local eren, de fet, l'objectiu bàsic de la Xarxa. Per això la gestió de les A21L va ser el primer tema abordat des dels grups de treball.

En els primers anys, destaca l'establiment d'un procés de debat amb altres ajuntaments de l'Estat espanyol, que va concloure en un document conjunt amb l'objectiu de participar en el procés sobre el medi ambient urbà engegat per la UE, la conferència final de la qual es va celebrar el novembre del 1999. La primera jornada de totes les de la Xarxa es va organitzar per debatre les propostes europees en aquesta matèria (maig del 1998).

També els anys 1998-1999 es va dur a terme un estudi sobre el desenvolupament de les Agendes 21 i la incidència en les polítiques ambientals en els municipis de l'Estat, que va ser realitzat amb la col·laboració de la Càtedra de Sociologia i Ciències Polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona.

6.2.2. Participació

Tant la participació ciutadana com la transversalitat i la participació intramunicipal eren una preocupació de tots els municipis que iniciaven processos d'A21, en general coordinats per les àrees de Medi Ambient. I és lògic, si es pensa en la dimensió integradora i la responsabilitat compartida que comporta el camí cap a la sostenibilitat local. A més, la participació és un dels principis bàsics de les recomanacions de

la Carta d'Aalborg. No es tracta, en canvi, d'un tema fàcil. Comporta moltes dificultats per a la gestió municipal fer partícips dels processos d'Agenda 21 els diversos sectors socials i els ciutadans, i calia buscar fórmules aplicables a col·lectius diferents.

Mitjançant mecanismes diversos totes les A21 han recollit l'opinió d'associacions, de sectors econòmics i dels ciutadans i ciutadanes.

La Xarxa hi ha donat suport amb activitats com jornades i cursos. La primera jornada sobre participació es va fer l'any 1999, i els anys 2001 i 2002 es van organitzar dos cursos sobre transversalitat en la gestió local de les A21.

6.2.3. Gestió del territori

La consciència d'estar actuant sobre el territori i de la importància d'aquestes accions en funció de les característiques de cada àrea o regió porta als grups de treball a plantejar-se un debat per conèixer més en profunditat i amb rigor l'impacte que les polítiques locals poden generar sobre les diverses zones de sensibilitat del territori. Alhora, el model de ciutat més sostenible que desitgem passa obligatòriament per un urbanisme que garanteixi el respecte per l'entorn i els recursos.

Per això, en les etapes inicials de la Xarxa, es van organitzar una sèrie de jornades que volien contribuir a l'anàlisi de diferents sistemes territorials des d'aspectes generals de la gestió del territori a Catalunya fins a les àrees sensibles del litoral, les planes d'interior o espais de muntanya. També s'havien creat grups de treball

sobre turisme i sobre territoris poc artificialitzats, conscients de la singularitat d'algunes àrees i de l'impacte estacional que podien rebre.

6.2.4. Recursos naturals: energia i aigua

També s'ha treballat en els vectors més estrictament ambientals, l'energia i l'aigua, amb l'objectiu de millorar-ne la gestió per aconseguir la màxima eficiència i estalvi de recursos naturals. El consum d'energia està directament relacionat amb el canvi climàtic, que esdevé cada dia més evident, però l'eficiència en la gestió i l'estalvi d'energia, en general, són una garantia de futur per a la nostra societat. Així mateix, el consum racional d'aigua és especialment indicat en una zona mediterrània de recursos hídrics escassos i amb episodis repetits de sequera agreujats pel canvi climàtic.

Per això les activitats formatives sobre la gestió de l'energia i els recursos hídrics sempre han format part del programa de la Xarxa. S'han portat a terme més de cinc jornades relacionades amb l'estalvi, l'eficiència i la fiscalitat de l'energia, i sobre les energies renovables. S'ha elaborat un Model d'ordenança sobre la

captació d'energia solar. També s'ha desenvolupat una aplicació informàtica per elaborar la diagnosi energètica municipal: «Programa DESGEL», del qual s'han fet proves pilot a quatre municipis de la Xarxa. I, de fet, encara queda molta feina per desenvolupar aquesta eina de gestió municipal.

Igualment, s'han organitzat cinc jornades sobre estalvi i eficiència en la gestió de l'aigua, un estudi sobre les tarifes i també s'ha elaborat un Model d'ordenança d'estalvi d'aigua.

6.2.5. Canvi climàtic

En els darrers anys, la preocupació mundial pel canvi climàtic, com a conseqüència bàsicament de l'increment de consum de combustibles fòssils, també ha tingut ressò en la Xarxa. És indiscutible el paper que poden jugar els municipis, en aquest i en altres aspectes que tenen repercussió en tot el Planeta. L'aportació a la reducció del canvi climàtic és, per tant, un tema que no ha fet més que començar en la gestió local.

Amb la motivació afegida dels problemes ocasionats prop nostre —com ara sequera, contaminació, etc.—, s'ha incidit en aquesta temàtica des de diverses perspectives: mobilitat, energia, residus o compra sostenible i consum responsable. I s'ha creat un grup de treball específic sobre energia i canvi climàtic, i el càlcul d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle està inclòs dins del Programa de Diagnosi Energètica DESGEL.

6.2.6. Qualitat ambiental

La qualitat ambiental és una qüestió que aborden principalment les poblacions mitjanes i grans, afectades i preocupades per la contaminació atmosfèrica i acústica produïda sobretot pel trànsit i per les activitats econòmiques. Es van seleccionar tres grans àmbits de treball:

Mobilitat

La intensa mobilitat de vehicles a motor té repercussions en el consum d'energia i contribueix a la contaminació acústica i a les emissions de gasos responsables del canvi climàtic. La Xarxa ha organitzat jornades sobre mobilitat urbana, ha elaborat un Model de pacte de mobilitat sostenible, amb recomanacions de pacificació de trànsit i de participació dels comerços i de la ciutadania en general. Anualment col·labora en l'organització de la Setmana per la Mobilitat Sostenible, i ha publicat diversos Catàlegs d'actuacions per a la mobilitat sostenible, que són un recull de bones pràctiques sobre la gestió de la mobilitat.

Soroll

En aquest àmbit ha estat molt elevada la incidència de lleis i regulacions estatals i autonòmiques, i són els governs locals qui han de vetllar per a la seva aplicació i compliment. S'han fet jornades formatives sobre les noves lleis, sobre l'elaboració de mapes de capacitat acústica, i també s'ha elaborat un Model d'ordenança reguladora del soroll i les vibracions.

Camps electromagnètics

També va ser molt significatiu l'interès que es va despertar per l'increment de les instal·lacions d'antenes de telefonia mòbil i els possibles efectes generats pels camps magnètics sobre la salut de les persones. Es va produir un debat interessant entorn d'aquest tema i es van organitzar diverses activitats, en un moment en què la sensibilització ciutadana creixia i els municipis havien de donar resposta a les preguntes i la incertesa dels ciutadans i ciutadanes.

6.2.7. Gestió de residus

L'augment de la generació de residus planteja la problemàtica de com gestionar-los. Per aconseguir un aprofitament òptim dels recursos i complir els valors marcats per la legislació és important implantar sistemes de recollida selectiva efectius. La manca d'una única solució òptima, ja que cada municipi té unes característiques i peculiaritats diferents, fa necessari un punt d'intercanvi i treball per trobar i contrastar metodologies de recollida i estratègies per a la bona implantació de models de gestió eficients.

I també per reduir-ne la problemàtica amb la minimització de residus.

En aquest sentit, el Grup de Treball ha organitzat activitats de formació, i molt especialment de debat entorn de mètodes de gestió de residus. El resultat es pot veure en alguns documents, per exemple al Manual d'implantació de la recollida selectiva de la matèria orgànica (desembre del 2002) i al Model de plec de condicions tècniques per a la contracta dels serveis de la recollida de residus municipals i/o de neteja viària.

També s'ha publicat la guia Fortaleses i debilitats de la gestió de residus municipals. Línies de futur, que recull les conclusions del cycle de seminaris amb el mateix nom que es van fer els anys 2005-2006.

6.2.8. Compra verda i consum responsable

El consum i els processos de producció de béns tenen conseqüències directes en l'explotació de recursos i producció de residus, i són en bona part responsables de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Sabem que les administracions públiques tenen un paper rellevant, per la gran demanda de productes —a Europa s'estima que la compra pública representa el 16% del PIB—, per la influència que poden exercir en el mercat i perquè són models per fomentar una compra més responsable.

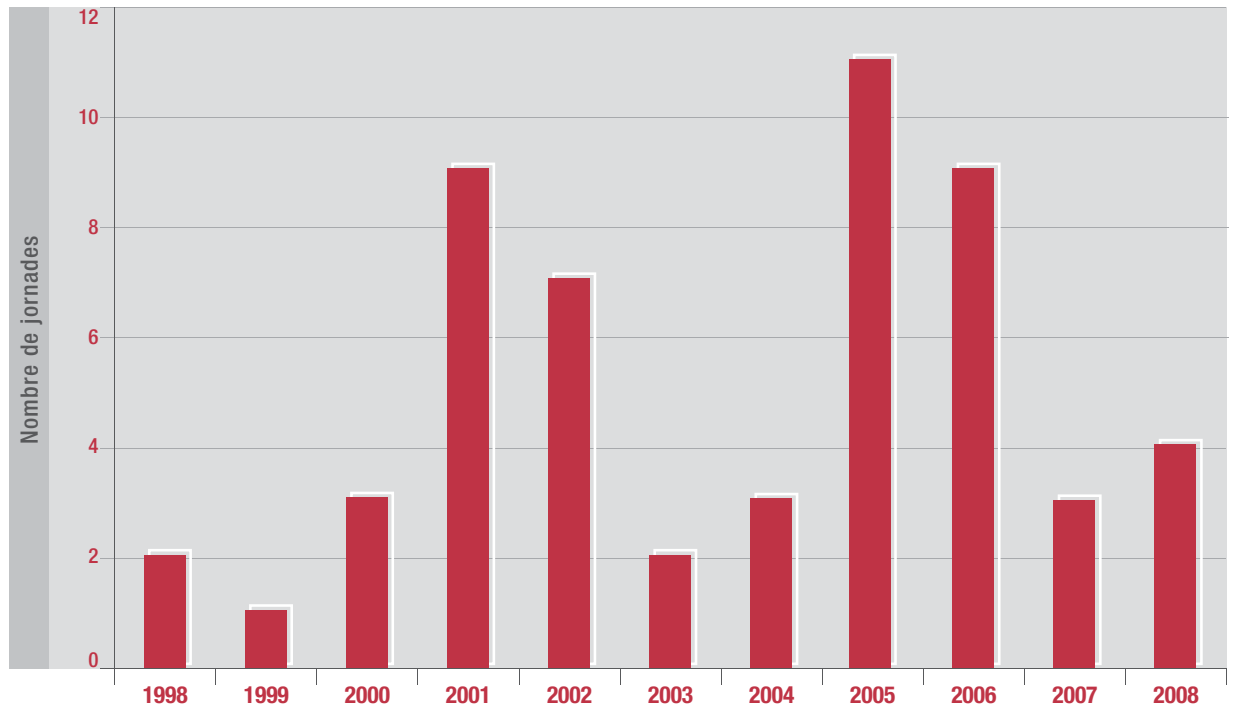
El Grup de Treball té el propòsit de trobar estratègies per millorar la política de compres i contractacions públiques, a més de la gestió interna des del punt de vista ambiental.

Entre les activats destaquen l'elaboració de documents com ara un Catàleg d'ecoproductes i un recull de Criteris ambientals per incorporar en els plecs de condicions. També s'han fet activitats formatives, com per exemple un cycle de seminaris sobre requisits ambientals de productes i serveis habituals. Per acabar, es va preparar un procediment de compra conjunta d'un producte ecològic per afavorir l'economia d'escala.

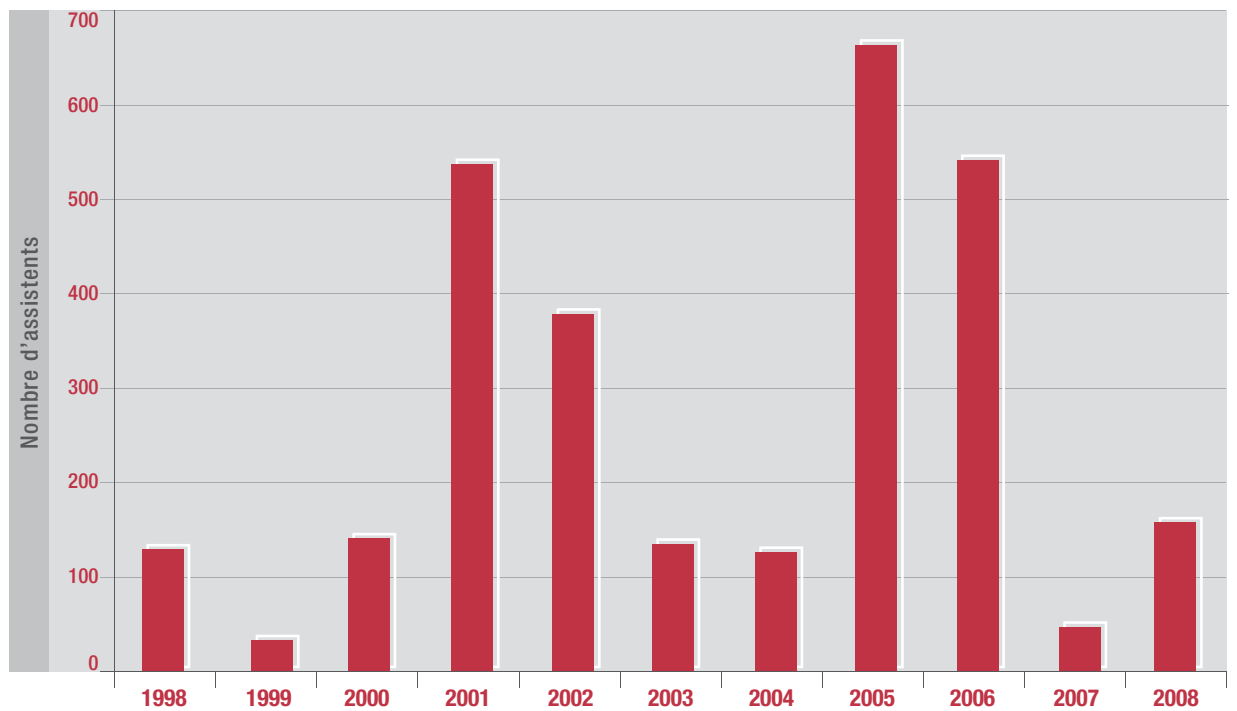
Enllaçant amb aquesta temàtica i per anar una mica més enllà, s'ha iniciat recentment un treball sobre medi ambient i economia, per afavorir la implicació del sector econòmic local en els procediments de compra sostenible i promoure la responsabilitat social corporativa, tant en l'empresa com en l'Administració.

En resum, les cinquanta-quatre activitats formatives de la Xarxa han aplegat un total de més de 3.000 participants en els seus onze anys de funcionament. Si a això hi sumem els participants en les reunions de les comissions de seguiment, dels grups de treball, de les comissions de redacció de documents, als viatges o a les visites, trobarem un resultat final de més de 5.000 responsables municipals —regidors, regidores i tècnics— que han participat en les activitats de la Xarxa en aquests anys.

GRÀFIC 3: JORNADES ORGANITZADES PER LA XARXA EN EL PERÍODE 1998-2008

GRÀFIC 4: QUADRE D'EVOLUCIÓ ANUAL DE L'ASSISTÈNCIA A JORNADES

6.3. Altres activitats de la Xarxa

A les activitats dels grups de treball, cal afegir-ne d'altres que es consideren d'interès general i que s'impulsen directament des de la Secretaria Tècnica de la Xarxa, d'acord amb el mandat de l'Assemblea:

6.3.1. Agenda escolar europea del medi ambient i el desenvolupament

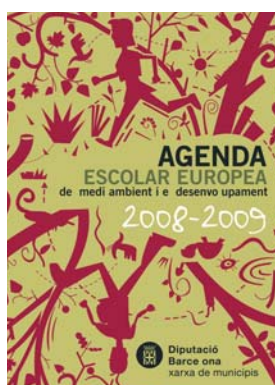
L'Agenda escolar europea del medi ambient i el desenvolupament mereix una menció específica. És un producte d'educació ambiental destinat a joves alumnes de secundària —per tant, d'entre dotze i setze anys—, amb el qual es pretén apropar els postulats de l'Agenda 21 i difondre els principis de la sostenibilitat, per promoure el respecte i l'estimació vers el medi ambient.

La publicació es va iniciar el curs 2002-2003, a proposta d'un grup de treball i amb l'impuls de la Diputació de Barcelona, i des del 2004 es fa en col·laboració amb la província de Chieti (Itàlia) i el municipi de Tallinn (Estònia). El curs 2005-2006 s'ha incorporat el Consell Insular de Menorca i recentment la Diputació d'Osca (xarxa RETE 21).

El fil conductor de l'Agenda sempre són les temàtiques de documents internacionals de sostenibilitat: la Cimera de la Terra de Rio de Janeiro, l'Agenda 21, la Carta i els compromisos d'Aalborg (1994, 2004), i la Conferència de Johannesburg (Rio + 10).

Les agendes inclouen, al llarg del curs, una sèrie d'activitats i informacions d'educació ambiental. També incorporen una part amb informació municipal i s'acompanyen d'una guia didàctica, adreçada als professors, on s'inclouen orientacions per aprofundir en les activitats proposades en l'Agenda, activitats complementàries i bibliografia.

Entre les temàtiques tractades fins ara trobem, entre d'altres: l'energia i el canvi climàtic, el transport, la gestió dels residus, l'aigua, la petjada ecològica, o altres temes de caire més social com el consum responsable i el comerç just, o l'alimentació i la salut, per citar-ne alguns exemples. (Vegeu el quadre 1.) Tot això abordat, en tots els casos, sota el prisma de la sostenibilitat des dels seus tres vessants: econòmic, ecològic i social.

La darrera edició de l'Agenda escolar del medi ambient i el desenvolupament 2008-2009, sent conscients que la base de les nostres conductes més o menys respectuoses amb el medi cal buscar-la en la manera com concebem la nostra relació amb l'entorn, se centra en aquesta temàtica: la nostra relació amb l'entorn, ja sigui considerant el medi com a font de salut o malaltia, com a generador d'emocions i sentiments, com a font de recursos, o com a bell patrimoni que hem de conservar per als nostres successors.

Amb els anys, les agendes han anat canviant de format, de disseny i de continguts, per fer-les més amenes i adequar-les als interessos dels joves destinataris. Entre els canvis introduïts destaquen: un format més autodidacte —incorpora un solucionari—, una reducció de les dimensions per fer-la més manejable, la qua-

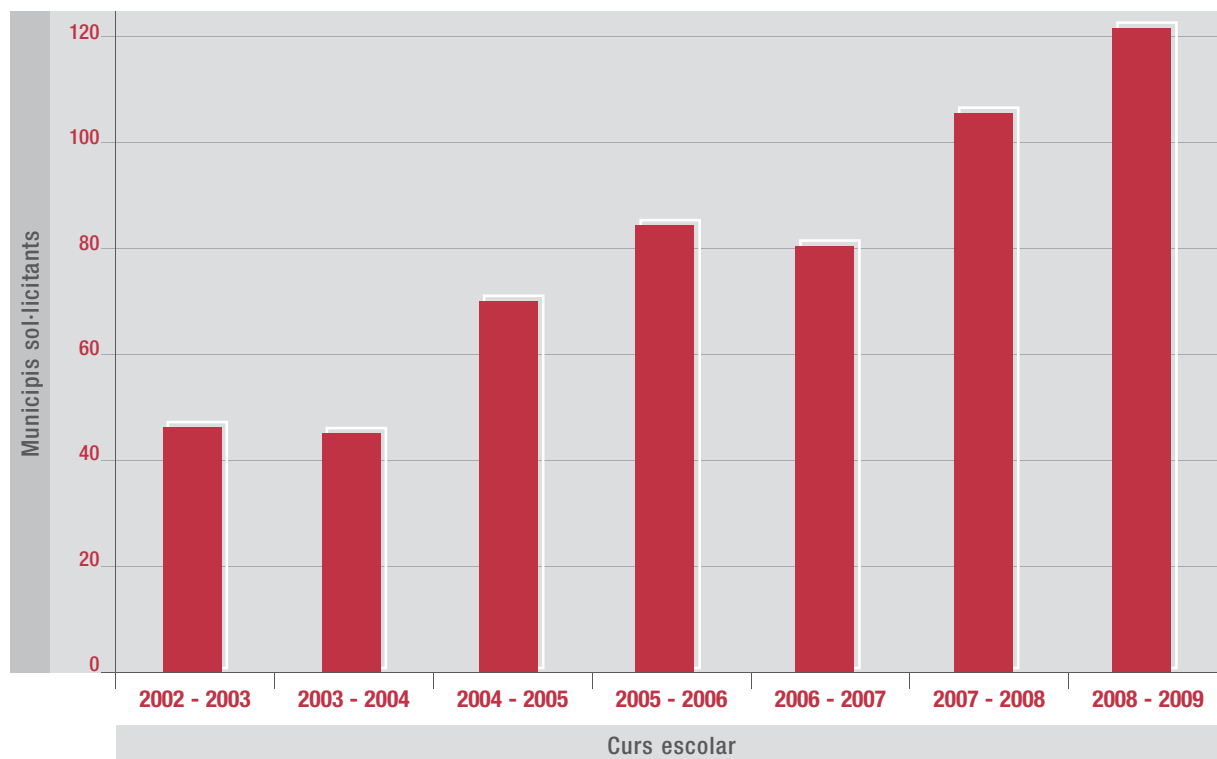
dricromia i un canvi en el disseny i el dibuix, per fer-la més atractives als ulls dels usuaris, etc. Les opinions rebudes per part d'alumnes, mestres i tècnics a partir d'enquestes de valoració del producte, a més de la informació obtinguda a partir d'estudis més exhaustius, han estat de cabdal importància en el procés de millora.

Des del primer any de publicació, el curs 2002-2003, el nombre d'escolars que han rebut les agendes ha experimentat un creixement més que notable. Mentre que el 2002 es van distribuir 50.000 exemplars a 46 municipis de Catalunya, actualment el nombre d'agendes repartides sobrepassa els 110.000 exemplars, arribant a més de 120 municipis de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. (Vegeu el gràfic 5.)

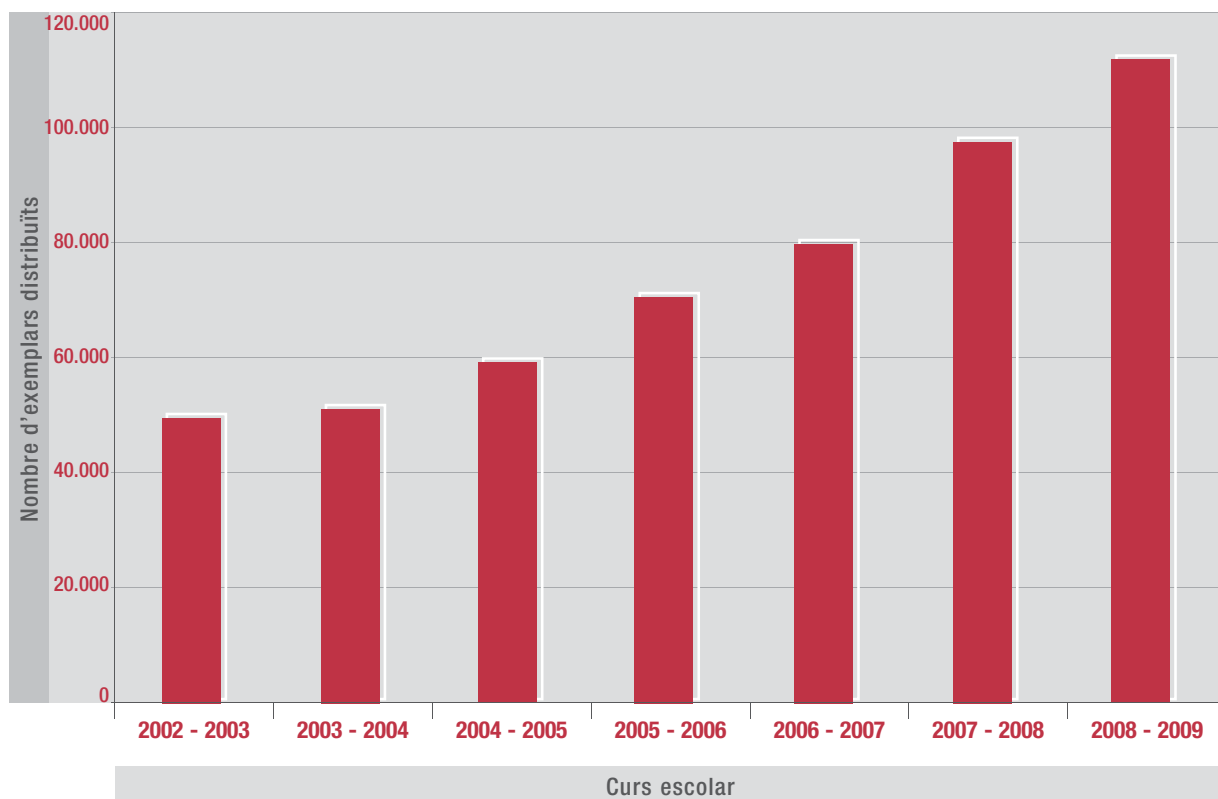
QUADRE 1: TEMÀTIQUES ABORDADES EN LES EDICIONS DE L'AGENDA ESCOLAR

Curs	Temes tractats	Socis	Nombre de municipis	Nombre d'agendes	Nombre de guies
2002-2003	El territori, els recursos naturals i la ciutadania	--	46	50.000	1.700
2003-2004	El transport, l'energia, el canvi climàtic, l'aigua, el consum i els residus	Chieti i Tallinn	45	51.000	4.200
2004-2005	L'entorn urbà, el consum i els productes, el transport i la contaminació atmosfèrica	Chieti i Tallinn	70	60.000	5.000
2005-2006	La salut, les activitats d'oci i casa teva	Chieti i Tallinn	84	71.000	6.500
2006-2007	El desenvolupament econòmic i les conseqüències sobre el medi i les persones, i la ciutadania global	Chieti, Tallinn i Menorca	81	80.000	6.500
2007-2008	La capa d'ozó, el Nadal i el consum, l'alimentació i la petjada ecològica	Chieti, Tallin, Menorca i Osca	102	97.500	7.500
2008-2009	La relació amb l'entorn	Chieti, Tallin, Menorca i Osca	121	112.000	8.000

GRÀFIC 5: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE MUNICIPIS DE LA XARXA PARTICIPANTS

GRÀFIC 6: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'AGENDES DISTRIBUÏDES

6.3.2. Els indicadors de sostenibilitat

Des de la seva creació, la Xarxa va iniciar un procés per definir un sistema comú d'indicadors de sostenibilitat, mitjançant un procés participatiu desenvolupat en tots els grups de treball. Es van proposar trenta indicadors comuns per a tots els municipis de la xarxa i posteriorment es va estudiar l'adequació portant a terme una prova pilot a onze municipis de la Xarxa. Aquesta prova va posar de manifest el compromís dels municipis d'establir eines d'avaluació de les polítiques municipals.

Els primers resultats es van presentar l'any 2000 a la Conferència de Ciutats Sostenibles celebrada a Hannover, on molts municipis europeus es van comprometre a adoptar indicadors de sostenibilitat local com una eina de treball. Els indicadors es plantegen com una eina de gestió municipal que permet obtenir una radiografia de la situació del municipi, per fixar objectius, prioritzar actuacions i avaluar els resultats de les polítiques municipals, en definitiva una eina orientada a la presa de decisions.

Així doncs, els indicadors són l'instrument d'elecció per valorar els avenços dels municipis en el camí cap a la sostenibilitat i facilitar el seguiment dels plans d'acció locals.

El projecte «Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat» plantejava la possibilitat d'establir una aplicació informàtica per facilitar el seu càlcul als municipis. Amb aquesta finalitat es va elaborar un programa que permet als socis fer el càlcul des de la mateixa pàgina web de la Xarxa: www.diba.cat/xarxasost.

Durant els últims anys, s'elabora una memòria de sostenibilitat per al conjunt de municipis de la província de Barcelona, amb la qual es vol avaluar i valorar l'evolució dels municipis cap a escenaris més sostenibles, a partir dels resultats obtinguts amb el càlcul dels indicadors.

La progressiva implantació dels processos de sostenibilitat a escala municipal han fet que en la darrera memòria —Memòria de sostenibilitat 2007— l'àmbit territorial s'hagi ampliat fins a 43 municipis, passant del 68% al 72% de la població de la província de Barcelona. D'altra banda, s'amplia l'anàlisi amb la incorporació d'indicadors estructurals —és a dir, aquells que es refereixen al model municipal des del punt de vista del territori, cosa que permet obtenir una visió més global, integrant l'estructura o model municipal amb els fluxos de matèria i energia que s'hi donen.

6.3.3. Celebració del Dia Europeu sense Cotxes

Des de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat es col·labora en la celebració de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura i en el Dia Europeu sense Cotxes. La Xarxa forma part de la Comissió Institucional Catalana de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura i dóna suport a les actuacions i activitats municipals que s'hi organitzen. Alhora, participa en l'organització d'un debat entorn del Dia sense Cotxes i en la redacció d'un informe de valoració final.

Algunes dades ens mostren que els municipis de la Xarxa han estat molt actius en l'adhesió a aquesta proposta.

QUADRE 1: PARTICIPACIÓ MUNICIPAL EN LA SETMANA EUROPEA DE LA MOBILITAT SOSTENIBLE

	Catalunya	Xarxa	Unió Europea
2001	82	67	
2002	95	69	852
2003	107	81	1.078
2004	86	64	13.94 (40 països)
2005	88	67	1392 (39 països)
2006	94	78	1392 (39 països)
2007	100	80	2016 (40 països)

En aquest àmbit, un bon exemple de les iniciatives endegades per la Xarxa és el Catàleg de bones pràctiques per a una mobilitat local més sostenible i segura, que ha editat anualment la Diputació de Barcelona.

6.4. Difusió i comunicació

Atès que la Xarxa és una plataforma d'intercanvi i cooperació entre els socis, calia disposar d'un mecanisme de comunicació àgil. Des de ben aviat es va crear la pàgina web de la Xarxa i es va editar la revista Sostenible, l'any 1998 en format paper i a partir de l'abril del 2002 en format digital. Al llarg d'aquests anys també s'han elaborat diverses publicacions.

6.4.1. Pàgina web

Paral·lelament a la creació de la Xarxa, es va fer una pàgina web que, actualment, es troba ubicada a www.diba.cat/xarxasost. És un espai on és possible trobar informació general sobre l'organització i el funcionament de la Xarxa, juntament amb informació accessible als socis sobre les activitats que s'hi fan, documents que elabora o cursos i jornades que s'hi organitzen, entre d'altres. La informació es troba, de moment, disponible en dos idiomes: català i castellà.

6.4.2. Revista Sostenible

Pocs mesos després de l'acte fundacional de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, naixia la revista Sostenible, amb l'objectiu de poder difondre tant les línies mestres del pensament sostenibilista com la implementació d'aquest pensament en els models de gestió municipal a Catalunya, mitjançant els, aleshores emergents, processos d'Agenda 21 local. Aquesta revista, editada en paper des

del 1998 fins al 2000, ofereix un altre espai de comunicació entre els membres de la Xarxa i de transmissió d'articles d'opinió, entrevistes i notícies relacionades amb la sostenibilitat, alhora que posa a l'abast dels lectors experiències que es desenvolupen més enllà del nostre territori. Actualment, la revista, que existeix únicament en format electrònic i es presenta en tres idiomes —català, castellà i anglès—, es pot trobar a l'adreça web: www.sostenible.cat.

El format electrònic va suposar un canvi de filosofia comunicativa i va fer que la revista fos accessible arreu, i també va permetre reduir considerablement l'ús de paper en l'edició.

Al llarg dels seus anys d'existència, Sostenible ha experimentat un augment més que considerable del nombre de visites passant de les 200 a l'abril del 2002 a les 40.000 actuals.

L'any 2008, Sostenible estrena una nova versió, amb el .cat, amb un disseny millorat, noves seccions i més serveis per als seus lectors, per facilitar la comoditat en la navegació i fer-la més atractiva i actual. A més, aposta per un foment de la participació i la bidireccionalitat, i té en compte apartats com enquestes, fòrums i cartes al director.

6.4.3. Publicacions

A banda d'aquests mitjans informàtics, la Xarxa disposa d'una sèrie de publicacions en format paper —algunes d'elles, també, disponibles en format electrònic a la pàgina web de la Xarxa— sobre temàtiques diverses, des de petits opuscles per explicar què és la Xarxa, fins a publicacions. Això és així perquè la majoria han sorgit a partir d'un procés de treball, la qual cosa ha portat a elaborar tant documents interns, com ara resums de resultats de debats, com documents de referència d'àmplia distribució i interès.

La majoria de les publicacions són fruit de les propostes i debats dels grups de treball i responen a l'objectiu de facilitar les tasques de gestió dels responsables municipals, com ara els models d'ordenances, els reculls d'experiències —com les d'estalvi d'aigua— o les guies o orientacions metodològiques. Altres responen a posicionaments explícits dels municipis davant de normes de rang superior que els poden afectar.

(Vegeu el catàleg dels materials editats per la Xarxa, a l'annex V.)

7. Les relations institucionals

7. Les relacions institucionals

Un dels objectius de la Xarxa, des de la seva creació, era el d'establir relacions amb altres organismes de caràcter sostenibilista i municipalista, i també actuar de portaveu dels municipis associats davant d'altres institucions.

En aquest sentit, la Xarxa ha participat en múltiples esdeveniments internacionals, congressos, trobades, etc., i ha signat acords de col·laboració amb altres xarxes de municipis.

7.1. Acords de col·laboració

Els processos d'Agenda 21 o els programes de sostenibilitat, en general, són el denominador comú de les noves polítiques ambientals arreu d'Europa i, de fet, d'arreu del món. Pel que fa als municipis, estem vivint un procés d'aprenentatge els uns dels altres i és molt important l'intercanvi d'experiències i de mètodes de treball, i l'organització de projectes compartits. Els protocols de col·laboració amb altres xarxes se situen en aquest context, el de l'intercanvi per millorar i també per poder optar al reconeixement per part de les institucions EUROPEES.

Mitjançant la signatura de diversos convenis, s'han consolidat relacions i s'han establert marcs per a la realització de projectes comuns amb les següents xarxes i institucions:

- a) **Província de Chieti i municipi de Tallinn.** L'abril del 2003 es va signar un protocol de col·laboració per l'elaboració de l'Agenda escolar del medi ambient i el desenvolupament que va passar a ser l'Agenda escolar europea del medi ambient i el desenvolupament. Des d'aleshores, s'han fet sis noves edicions que han estat traduïdes a l'italià i l'estonià i distribuïdes en escoles d'aquests territoris. També s'han fet visites i reunions de coordinació i intercanvi entre els socis.
- b) **Coordinamento Agende 21 Locali Italiane i Comitè 21 francès.** Protocol de col·laboració entre les tres organitzacions, signat el setembre del 2004, per al desenvolupament de metodologies de treball i per promoure l'intercanvi i accions conjuntes en matèria d'Agendes 21 locals i de xarxes d'autoritats locals europees que treballen per la sostenibilitat.

Protocol de col·laboració entre xarxes europees, setembre 2004

- c) Xarxa Udalsarea 21.** El novembre del 2004 es va signar un conveni amb la Red Vasca de Municipios hacia la Sostenibilidad, per impulsar conjuntament l'objectiu comú de desenvolupament efectiu dels processos d'Agenda 21 i la integració de criteris de sostenibilitat en la gestió municipal, a més d'avançar en la consecució d'un model de desenvolupament solidari i compatible amb la protecció de l'entorn. S'ha establert una comissió de seguiment del conveni que manté contactes regulars i s'han fet reunions anuals d'intercanvi amb participació de socis d'ambdues xarxes.
- d) REDNELS i RETE 21.** Els convenis amb la Red de Entidades Locales del Altoaragón por la Sostenibilidad (RETE 21) i amb la Red Navarra de Entes Locales Sostenibles (REDNELS) es van signar en paral·lel i amb objectius similars, el gener del 2006. Les dues xarxes es van constituir amb els mateixos objectius i, en bona part, prenent com a referent la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Després de col·laboracions puntuals es va optar per la signatura d'un conveni per avançar en el desplegament dels processos d'Agenda 21 i per establir un marc de cooperació entre xarxes de ciutats a favor de la sostenibilitat. S'han organitzat trobades conjuntes anualment i, a més, RETE 21 participa en el projecte de l'Agenda escolar.
- e) CILMA.** Amb el Consell d'Iniciatives Ambientals Locals de les Comarques de Girona, el conveni es va signar el març del 2006, en un acte institucional celebrat a Girona. Si bé els objectius generals són els mateixos que en el cas d'altres xarxes —la cooperació i l'intercanvi per al desenvolupament de les Agendes 21 i els programes de sostenibilitat local—, la proximitat i les característiques similars dels municipis fan que els contactes siguin més fluidos i que es pugui participar en les activitats més habituals dels grups de treball.
- f) Xàrcia de Municipis Valencians cap a la Sostenibilitat.** Protocol de col·laboració per al desenvolupament de metodologies de treball i per promoure els intercanvis en matèria d'Agendes 21 locals, signat el novembre del 2006. S'han fet visites recíproques i s'ha participat en l'Assemblea de la Xàrcia Valenciana.
- g) Altres col·laboracions amb xarxes i institucions.** La Xarxa va ser membre fundador i ha participat activament en la creació de Red de Redes de Medio Ambiente Urbano, una iniciativa conjunta entre el Ministeri de Medi Ambient i un grup de municipis i de representants de xarxes locals de tot l'Estat espanyol.

Després de la publicació de l'Estratègia Europea de Medi Ambient Urbà, la Comissió Europea instava els estats membres a elaborar la seva pròpia estratègia, tenint en compte que un 80% del total de la població europea viu en ciutats, i que les ciutats són responsables de bona part dels impactes ambientals i per tant també ho hauran de ser de les seves solucions.

La Red de Redes va néixer com un mecanisme de col·laboració per debatre l'Estratègia de Medi Ambient Urbà en l'àmbit estatal i amb l'objectiu d'aconseguir el màxim consens i la màxima implicació de l'Administració local i supralocal.

7.2. Participació en congressos i conferències

Representants de la Xarxa, tant dels òrgans de Govern, de la Secretaria Tècnica com dels municipis associats, han estat presents en la majoria dels esdeveniments europeus i internacionals sobre les polítiques públiques de sostenibilitat.

La majoria de les vegades, els representants de la Xarxa han tingut una participació activa, amb la presentació de ponències o la intervenció en taules rodones, i en alguns casos fins i tot hem pogut participar en l'organització. Això ens ha permès contrastar experiències i posar en valor la tasca desenvolupada pels municipis associats, que és, sens dubte, un dels objectius que també es proposava la Xarxa.

Estand de la Xarxa a la Conferència Aalborg + 10

Citem a continuació alguns dels esdeveniments en què la Xarxa ha tingut una presència més destacada:

- III Conferència Sectorial Europea de Ciutats Sostenibles, Hannover, el 2000
- Setmana Verda de la Comissió Europea, Brussel·les, abril del 2001
- Conferència sobre Polítiques Locals de Sostenibilitat, Malmö, juny del 2001
- II Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, coneguda com a «Rio +10», Johannesburg, el 2002
- Conferència General de Socis d'ICLEI, Atenes, novembre del 2003
- Seminari Europeu sobre Compra Verda a les Administracions Locals, Brussel·les, maig del 2003
- Jornades «L'Estratègia europea de desenvolupament urbà sostenible», Comissió Europea, Brussel·les, 24 i 25 de juny del 2003

Reunió de socis de la Xarxa participants a la Conferència d'Alborg + 10

- Jornades «Verso la sostenibilitat: dall'agenda all'azione», Chieti (Itàlia), 24 i 25 de setembre del 2003
- Conferència Europea de Ciutats Sostenibles, «Alborg + 10», el 2004, participació en el Comitè de Coordinació
- Jornades «Cooperación Iberoamericana para la Agenda Local 21», Barcelona, setembre del 2004
- Congreso Nacional de Medio Ambiente, CONAMA, celebrat bianualment a Madrid. La Xarxa ha participat en totes les edicions des del 2000
- Presentacions en diversos esdeveniments d'àmbit estatal: Saragossa, Pamplona, Sevilla, Madrid, Jaén, Tarragona, etc.
- Convenció catalana sobre el canvi climàtic, Generalitat de Catalunya, el 2007-2008

La Xarxa no només s'ha limitat a participar en congressos, també ha estat co-organitzadora d'esdeveniments internacionals de temàtica ambiental a Barcelona:

- Conferència Europea sobre Desenvolupament Sostenible Urbà, Barcelona, maig del 2001, amb el suport de la Unió Europea
- Congrés EcoProcura 2008: compra pública sostenible, organitzat per ICLEI, a Barcelona, el setembre del 2006, amb el suport de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Medi Ambient

Per acabar, la Xarxa va ser soci del projecte europeu «LEAP» sobre compra pública verda i EMAS, liderat per Leicester (Regne Unit), cofinançat pel programa LIFE de la Unió Europea, que es va desenvolupar des de l'octubre del 2003 fins a l'octubre del 2006.

I, de fet, l'objectiu de la Xarxa de donar visibilitat al treball del conjunt de municipis es va veure recompensat amb l'obtenció d'un guardó atorgat per la Campanya Europea de Ciutats Sostenibles, el Premi Europeu Ciutat Sostenible 1999, l'acte de lliurament del qual es va celebrar a l'Haia el juny del 1999. També va obtenir la distinció de Projecte del Món, atorgada als projectes mediambientals d'interès per a l'organització de l'exposició Universal EXPO 2000 celebrada a Hannover.

7.3. La Xarxa a favor del clima

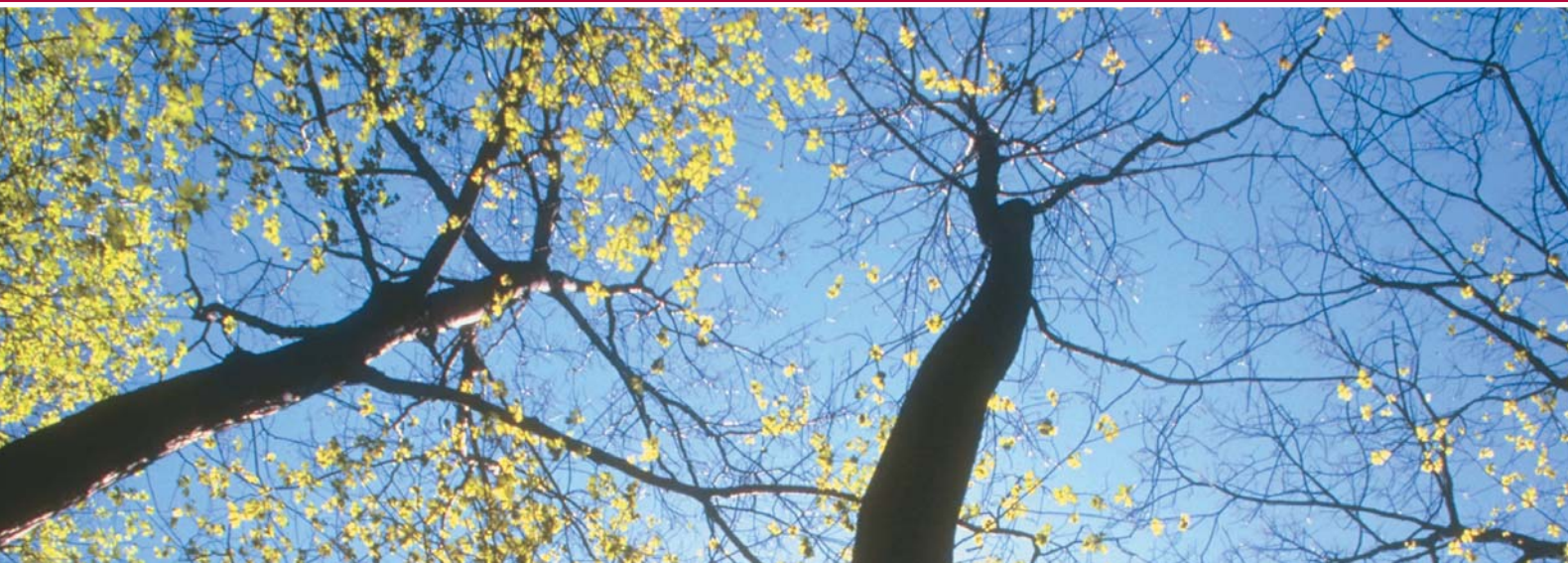
La Xarxa participa com a observador en la Red Española de Ciudades por el Clima, els objectius de la Red del Clima, impulsada per la Federación Española de Municipios y Provincias, de donar suport als plans municipals de reducció del canvi climàtic, coincideixen plenament amb les noves prioritats de la Xarxa.

La Xarxa és conscient, a més, que les activitats que organitza comporten emissió de gasos d'efecte d'hivernacle, que contribueixen a l'escalfament de l'atmosfera. La majoria dels casos són emissions atribuïbles al desplaçament d'un nombre més o menys elevat de persones, en funció del tipus d'activitat a la qual assisteixen.

I tampoc no és aliena a les iniciatives de lluita contra el canvi climàtic, des dels diversos vessants, tant de la reducció d'emissions de GEH com de la compensació d'emissions.

Aquesta preocupació ens ha dut, des del 2005, a fer la compensació d'emissions de la majoria d'activitats de la Xarxa que comporten un elevat nombre de desplaçaments, especialment les jornades i les assemblees de la Xarxa. Així, acomplim un doble objectiu: d'una banda, compensar emissions mitjançant aportacions a projectes captadors de carboni (embornals) i, d'altra banda, actuar com a entitat sensibilitzadora sobre la problemàtica.

8. Balanç i conclusions

8. Balanç i conclusions

Pel que fa a resultats, el balanç dels deu anys fa pensar que el funcionament en xarxa reporta valor afegit als municipis associats.

- En primer lloc, l'existència de la Xarxa ofereix un marc favorable per al desenvolupament de programes locals, ha acostat al món local els acords i convenis internacionals i n'ha facilitat la seva adopció i adaptació als municipis petits i mitjans.
- En segon lloc, la Xarxa probablement ha facilitat una difusió més gran i reconeixement del treball dels municipis del que haguessin pogut obtenir individualment. És cert que els municipis de la Xarxa han estat i són actius en els seus programes de sostenibilitat —més d'un centenar de municipis han desenvolupat Agendes 21 o plans d'acció—, però potser ha estat més fàcil donar a conèixer el conjunt com un nucli representatiu dels avanços en les A21 locals.
- En tercer lloc, les activitats i trobades dels municipis de la Xarxa han consolidat un entorn de solidaritat i complicitat entre els representants municipals moguts per objectius similars. S'ha eixamplat la xarxa de relacions entre regidors i entre tècnics, els quals han trobat un espai on discutir problemes o suggerir i assajar solucions. El resultat és un teixit de suport, de comunicació i d'informació. Com en el cas anterior, la suma de voluntats dels governs locals dona lloc a un resultat de solidaritat més ampli.
- Els indicadors ofereixen una bona eina d'avaluació, necessària per a la presa de decisions, que ha de comptar també amb eines de participació dels sectors socials i econòmics. Hem de ser conscients de fins a quin punt amb els programes d'Agendes 21 i els plans d'acció per a la sostenibilitat s'han aconseguit millores en la reducció de l'impacte ambiental i de l'ús de recursos. Malgrat això la situació és encara molt preocupant, i cal continuar treballant per avançar en els tres pilars de la sostenibilitat: el desenvolupament econòmic i harmònic amb la preservació del medi, i la distribució equitativa de la riquesa.
- Per acabar, però no menys important, la trajectòria de la Xarxa ha evolucionat a una situació d'equilibri entre el pensament i la reflexió, les activitats formatives i les eines per a la gestió. Per tant, la Xarxa ha contribuït a reflexionar, a valorar les noves propostes i a innovar. En definitiva, ha afavorit l'elaboració de pensament i la millora del coneixement sobre els processos de sostenibilitat a partir de l'experiència. L'activitat més essencialment política, com manifestar opinió sobre lleis o plans, s'ha iniciat en el darrer mandat.

D'altra banda, el camí de la Xarxa i dels municipis associats no ha estat fàcil. Hi ha encara dificultats a superar i aspectes que cal millorar:

- El fet de ser una xarxa territorial ha suposat un handicap en alguns casos, especialment en allò que fa referència a accedir a ajudes europees per a les quals s'exigeix que les xarxes de ciutats siguin transnacionals.
- Malgrat que la participació mitjana dels socis en les nombroses activitats que organitza el conjunt de la Xarxa és elevada, des dels òrgans de gestió de la Xarxa la connexió amb els municipis és desigual. Hi ha contactes i intercanvi d'opinions fluids amb un nombre considerable de municipis, però dificultats per arribar i conèixer la valoració d'alguns municipis menys participatius, habitualment els més petits.
- Els assistents a les activitats de la Xarxa són responsables de medi ambient majoritàriament. La transversalitat en la gestió a favor de la sostenibilitat encara és molt reduïda. El missatge no arriba del tot a altres col·lectius professionals de les corporacions locals.

I encara queden molts reptes per assolir, com ara:

- Millorar aspectes organitzatius. Fer el seguiment de la utilitat dels productes i materials elaborats per la Xarxa i de la satisfacció dels associats. Reforçar l'avaluació de resultats mitjançant l'aplicació dels sistemes d'indicadors.

- Fer una recerca i actualització d'informació útil per als municipis associats i difondre-ho a la pàgina web de la Xarxa.
- Col·laborar amb altres xarxes i amb altres institucions. Cal fer arribar el missatge de la sostenibilitat a tots els àmbits de les administracions públiques, i millorar la transversalitat i la col·laboració dels diferents departaments en els projectes de sostenibilitat. Promoure els projectes comuns.
- Amb vista al nou repte de reduir el canvi climàtic, cal passar a l'acció, desenvolupar estratègies per actuar sobre la demanda de recursos i de béns de consum, començant per les mateixes corporacions locals.

Podem concloure que les xarxes de municipis són una bona estratègia per abordar problemes ambientals comuns. Són estructures flexibles de col·laboració que, tot i que respecten l'autonomia de cada soci, reforcen el debat de les idees, permeten compartir coneixements i desenvolupar projectes comuns que afavoreixen l'avanç conjunt dels municipis associats.

La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat pot contribuir a accelerar aquest procés de canvi amb un seguit d'eines tangibles, escoltant els ens locals que en formen part i oferint el màxim suport per al compliment dels compromisos adquirits, per avançar en unes polítiques que cada vegada més tinguin com a eix fonamental la planificació amb el valor de sostenibilitat.

En resum, en aquests anys han desaparegut els dubtes inicials i la Xarxa té una dinàmica estable i un creixement gradual. La valoració és positiva, però encara queda molt camí per recórrer.

Recordem els objectius de la declaració de Manresa:

- promoure les Agendes 21 com a eines de planificació local cap a la sostenibilitat
- fomentar la participació dels agents socials i econòmics en els processos d'A21
- intercanviar experiències
- actuar d'interlocutor de les ciutats associades

Segueixen vigents i vàlids per definir la Xarxa.

Annexos

Annex I: Declaracions de la Xarxa

Declaració de Manresa: Municipis cap a la sostenibilitat

En els anys transcorreguts des de la recuperació de la democràcia, el món local ha estat protagonista en el procés de transformació dels nostres pobles i ciutats. En aquest període s'ha aconseguit superar dèficits històrics que fan ben diferent la realitat actual de la de fa vint anys: creació i consolidació d'infraestructures bàsiques, dignificació i potenciació de l'espai urbà, extensió i generalització de serveis personals, increment de l'eficàcia dels ajuntaments i generació de noves oportunitats econòmiques a partir del desenvolupament de les capacitats locals.

Per tant, les condicions són favorables per fixar nous objectius de desenvolupament que incorporin els reptes de qualitat i eficiència que la societat actual té plantejats, entre els quals destaquen una utilització diferent dels recursos naturals de tota mena —l'aigua, l'energia, el sòl, la biodiversitat, etc.— i l'assoliment d'un nivell alt de qualitat ambiental i de vida, distribuït de forma equitativa i solidària. És a dir, obrir una etapa que ens permeti avançar cap a models de sostenibilitat més gran.

Moltes comunitats locals d'arreu del món, i molt especialment a la regió europea, estan comproment-se en processos similars. El balanç del quinquenni transcorregut d'ençà de la Cimera de Rio de Janeiro (1992) presenta claroscurs evidents, però en tot cas permet constatar que la millor resposta l'han ofert fins ara els municipis. A Europa, l'adhesió massiva de les autoritats locals a les cartes d'Aalborg (1994) i Lisboa (1996), i a l'Agenda Hàbitat d'Istanbul, l'inici de processos d'elaboració i implementació d'Agendes 21 locals, la posada en marxa d'instruments de concertació entre diferents agents i administracions per a la millora territorial i urbana, permeten pensar que és precisament a les ciutats i als pobles on pot generar-se l'impuls que fins ara sembla mancar en altres instàncies d'àmbit superior.

Tanmateix, el camí emprès no està lliure d'obstacles, derivats de múltiples factors, entre els quals destaquen la insuficiència dels recursos locals disponibles per abordar les reformes que es requereixen, la complexitat d'introduir canvis que impliquen noves formes de comportament i la migradesa dels instruments amb què comptem per sumar els esforços individuals i integrar la nostra acció en escales territorials d'abast més ampli.

Cal, per tant, crear un entorn més favorable que permeti accelerar la progressió cap a escenaris municipals de sostenibilitat més gran i permeti, alhora, potenciar les capacitats econòmiques específiques dels nostres municipis.

Aquests dos són els objectius principals que ens proposem. Per assolir-los, els municipis que constituïm avui a Manresa la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat adquirim un compromís que resumim en els punts següents:

- 1. Potenciar el desenvolupament sostenible de les nostres ciutats i pobles, mitjançant l'aplicació d'Agendes 21 locals.**
- 2. Facilitar en les nostres actuacions, en les nostres polítiques i en els processos de presa de decisions la interrelació dels aspectes ambientals amb els socials, econòmics i culturals.**
- 3. Intercanviar experiències i establir contactes sistemàtics entre els tècnics i els polítics dels nostres municipis i els d'altres xarxes i organitzacions — governamentals i no governamentals— que treballin amb objectius similars.**
- 4. Fomentar la participació i la implicació dels sectors econòmics i socials en els nostres municipis en relació amb el desenvolupament sostenible.**
- 5. Promoure la recerca conjunta d'oportunitats de finançament i cooperació per desenvolupar projectes concrets relacionats amb l'aplicació de les Agendes 21 locals.**
- 6. Impulsar estratègies i accions que incrementin el pes relatiu de les ciutats, especialment de les mitjanes i petites, en el marc autonòmic, estatal i europeu, com a garantia de reequilibri i sostenibilitat territorials.**

Aquest compromís és també una proposta que llancem a altres municipis i entitats supralocals. Una proposta oberta que, perquè sigui plenament viable i operativa, demana iniciatives similars a favor del desenvolupament sostenible en cada nivell de responsabilitat territorial.

Demana, per tant, en primer lloc, un marc de referència que abasti el conjunt de Catalunya.

És per això que, en el moment de constituir la Xarxa, demanem a les institucions nacionals de Catalunya, Parlament i Govern de la Generalitat, que s'iniciï l'elaboració i l'aplicació amb la màxima participació possible de la societat civil catalana de l'**Agenda 21 de Catalunya**, instrument bàsic per progressar cap al desenvolupament sostenible del país. Des de la Xarxa, ens oferim a implicar-nos en aquest procés i a donar-li el nostre suport actiu.

Manresa, 16 de juliol de 1997

Declaració de Mataró: Consumir bé sense fer malbé

La responsabilitat de les nostres ciutats i dels nostres pobles

Les ciutats i els pobles som conscients que el model de creixement que s'ha seguit en els últims dos segles no es pot perllongar indefinidament. L'augment sostingut en el consum de sòl, energia, aigua i materials verges fa cada cop més difícils les possibilitats de les generacions futures. A més, la persistència de les emissions de contaminants a l'atmosfera i a les aigües, units a la generació creixent de residus, modifiquen la qualitat de l'entorn fins a posar en dubte la continuïtat dels ecosistemes que coneixem i que donen suport a les diverses varietats de vida del Planeta.

Sabem que el consum de recursos i l'emissió de contaminants es materialitzen en els territoris i que el mandat dels ciutadans i les ciutadanes ens exigeix administrar amb el millor sentit i la millor eficàcia, fent-nos responsables de tenir-ho en compte en l'exercici de les nostres competències.

Entenem que és una responsabilitat compartida amb la resta d'administracions i des de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat afavorirem l'acció concertada de tothom per protegir l'entorn i millorar la qualitat de vida dels ciutadans. Junts hem de trobar noves maneres de produir, consumir, habitar el territori, desplaçar-nos i comunicar-nos perquè tothom visqui bé sense fer malbé els sistemes naturals comuns.

I en virtut de tot això,

Els representants i les representants dels ens locals membres de la XARXA DE CIUTATS I POBLES CAP A LA SOSTENIBILITAT reunits a Mataró el dia 30 de març de 2004,

ACORDEM

Promoure el desenvolupament de models de consum respectuosos amb l'entorn, que busquin l'equilibri entre el benestar material i la protecció del medi, i exercir una missió exemplificadora a través de la compra pública i la contractació de béns i serveis.

Convertir l'ambientalització dels serveis municipals i la promoció del comerç just i el consum responsable en tasques estratègiques de la nostra intervenció política, aplicant-hi totes les possibilitats de la política fiscal, i influir sobre els mercats.

Desenvolupar una nova cultura de l'aigua que faci les paus amb la natura i entre les persones de tots els territoris, fonamentada en el desenvolupament de formes més eficients, equitatives i suficients d'aprofitar els cabals i les reserves que tenim.

Disminuir el consum d'energies fòssils i nuclears i les emissions de gasos d'efecte hivernacle, fins fer-les compatibles amb els compromisos del Protocol de Kyoto.

Intensificar l'aprofitament de les energies renovables netes, sota el criteri de la proximitat i la descentralització de la seva producció, per fer més eficients els nostres habitatges i els centres administratius i de producció del nostre territori.

Canviar el model de mobilitat basat en l'automòbil privat i el transport de mercaderies per carretera, apostant per un altre model sustentat pel transport públic com a primera prioritat per disminuir les emissions de CO₂, per controlar el canvi climàtic i igualar les oportunitats de desplaçament de tots els ciutadans.

Promoure la reducció en origen de residus mitjançant hàbits de compra responsables, la recollida selectiva, i els sistemes de compostatge, reutilització i reciclatge adients per convertir les deixalles de nou en recursos, sent part fonamental de la tasca local per al canvi global cap a ciutats i pobles més sostenibles.

Comprometre'ns amb tots els ciutadans i ciutadanes per disminuir la petjada ecològica i concertar línies d'acció que facin compatibles el model de vida amb els principis d'ús i consum responsable entre tots els habitants del Planeta.

Posar al servei de la sostenibilitat del nostre territori, del benestar de les generacions futures, tots els instruments de la política municipal: la planificació urbanística, les tarifes de l'aigua, la gestió dels mercats municipals, el model de recollida i tractament de residus, els impostos sobre habitatges i sobre vehicles, les característiques tècniques dels immobles, les prescripcions dels béns i serveis que contractem, les xarxes de transport col·lectiu, la comptabilitat pressupostària ambiental, el control de les activitats, i tots aquells que afavoreixen el consum responsable de recursos.

Mataró, 30 de març de 2004

Declaració de Vilafranca: Ciutats i pobles compromesos amb la prevenció del canvi climàtic

Cada vegada es fa més evident que el canvi climàtic no és un caprici de la natura, sinó que està causat, entre altres, per les emissions de CO₂ a l'atmosfera, i que aquestes emissions tenen conseqüències a escala planetària, independentment del lloc on es produeixen. El canvi climàtic accelera els processos de desertificació i erosió, accentua l'escassetat dels recursos hídrics a causa de la desforestació i la sobreexplotació d'aqüífers, i suposa una pèrdua generalitzada de biodiversitat.

Avui sabem que la manera intensiva d'habitar i ocupar el territori a les nostres zones urbanes, i molts dels models de creixement econòmic i de consum vigents als països desenvolupats, determinen formes de mobilitat insostenibles, un grau accelerat d'emissions contaminants, la generació de residus i un consum d'energia i d'aigua, inabastables. Tot plegat provoca un impacte ambiental molt negatiu sobre el canvi climàtic.

Com diu la Carta d'Aalborg: «Les ciutats i pobles reconeixem que la sostenibilitat no és ni un somni ni una situació immutable, sinó un procés creatiu local». I tal com s'ha afirmat deu anys després —a la Conferència d'Aalborg +10, el 2004—: «Aquest paper central exigeix l'adopció d'un enfocament més enèrgic i integrat de la política local, mitjançant l'harmonització dels objectius ambientals, socials, culturals i econòmics. Així ens assegurem que els esforços per la millora de la nostra qualitat de vida no posi en perill la qualitat de vida de persones d'altres regions del món o de les generacions futures».

Reduir les emissions, una responsabilitat de tothom

Tenim a les nostres mans la possibilitat de canviar la tendència actual. Es tracta de garantir la qualitat de vida, la pervivència dels ecosistemes i les possibilitats energètiques, fomentant la corresponsabilitat davant el canvi climàtic i en la línia dels compromisos assumits pel Protocol de Kyoto.

En aquest sentit els representants i les representants dels ens locals membres de la Xarxa de Ciutats i Pobles Cap a la Sostenibilitat, reunits a Vilafranca del Penedès el 12 de maig de 2005

Proclamem responsablement que les ciutats i pobles amb el suport actiu de les organitzacions socials i dels ciutadans i ciutadanes podem, i tenim l'obligació, d'establir objectius de reducció d'emissions, mitjançant compromisos, indicadors i memòries fàcilment identificables. Un compromís igualment més actiu i més exigent que cal reclamar del nou Pla d'energia de Catalunya.

I, en virtut d'aquestes premisses,

ACORDEM

Treballar sobre cinc àmbits d'actuació prioritaris, que responen a dues premisses bàsiques: reduir les emissions i neutralitzar-les.

Primer:

Estalviar energia, és a dir reduir el consum d'energia.

Les administracions públiques, generadores i consumidores de serveis, han de predicar amb l'exemple. Cal recordar, en aquest sentit, que el potencial d'estalvi energètic dels edificis s'estima en un 30%. En primer lloc, les administracions locals, i particularment els municipis impulsors de les Agendes 21. Per aquesta raó, proposem a tots els municipis adherits a la Xarxa establir un compromís de treballar, com a mínim, per a la **reducció de l'1,5% del consum energètic anual municipal fins al 2010** —desenvolupant la proposta de directiva de la UE. Això significa establir **plans d'estalvi i eficiència energètica** que permetin identificar la factura energètica actual i les línies correctores i les accions innovadores. Un compromís actiu i verificable cada exercici municipal a partir de l'any 2006, mitjançant la implementació de sistemes de **comptabilitat energètica municipal** i els **indicadors pertinents**.

Segon:

Fer més eficient l'energia que consumim, és a dir fer un ús racional de l'energia.

Una nova cultura d'ús de l'energia vinculada a les demandes d'ambientalització dels serveis municipals: aplicant tecnologies eficients als sistemes d'enllumenat interns i externs, elaborant propostes alternatives d'enllumenat durant les activitats festives i extraordinàries, implementant criteris bioclimàtics en els edificis

públics —adaptant els sistemes d'aïllament, calefacció i climatització dels edificis públics amb criteris més racionals— i instaurant uns sistemes de gestió i ús de les tecnologies de la informació més eficients energèticament.

Tercer:

Incrementar les energies renovables, és a dir intensificar l'aprofitament de les energies renovables.

Les ciutats i pobles que han adoptat les ordenances solars han fet un pas significatiu en la promoció d'energies netes —principalment de l'energia solar tèrmica— obrint unes expectatives de futur per a la generació de noves ocupacions i la necessària professionalització del sector. Cal anar, amb la col·laboració d'altres instàncies de Govern, més lluny i impulsar altres fonts renovables: minihidràulica, eòlica, geotèrmica i biomassa. Una energia més distribuïda i descentralitzada en el territori, més propera i més eficient.

Quart:

Promoure la mobilitat sostenible, és a dir integrar les actuacions —pactes ciutadans— per millorar la mobilitat i la qualitat de vida de les persones.

Els **plans municipals de foment de la mobilitat i de l'accessibilitat** són instruments capdavanters per transformar els models de mobilitat actuals —basats en la prioritat de l'automòbil privat i el transport de mercaderies per carretera— que generen el percentatge més elevat d'emissions. Cal recordar que segons dades oficials, a Espanya, durant l'any 2000, el transport va ser el causant del 30% de les emissions de CO₂. En aquest sentit cal també, des del món municipal, incorporar **mesures d'estalvi i eficiència energètica, i d'ús de les energies renovables o més eficients en els sistemes de transport**, adequant la contractació de les flotes de vehicles i els combustibles, els vehicles amb energia solar, etc.

Cinquè:

Utilitzar els mecanismes per a la neutralització del CO₂. És a dir compensar les emissions de CO₂.

Cal reduir les emissions i cal **neutralitzar-les**. Això vol dir que podem promoure actuacions per neutralitzar les emissions a casa nostra —l'ampliació d'espais

verds, reforestació a les ciutats i espais periurbans, entre d'altres— i promoure també compromisos, mitjançant actuacions voluntàries sobre les emissions que afecten el canvi climàtic. Una oportunitat per implicar activament el conjunt de la ciutadania, i per participar en projectes de cooperació i en transferència de tecnologia a països en vies de desenvolupament, compensant les emissions que produïm.

En aquest sentit, proposem que la Xarxa treballi en **iniciatives per a la prevenció del canvi climàtic**, que promouen diferents institucions i entitats, i que ofereixen la possibilitat de reduir i neutralitzar les nostres emissions i compensar-les a través de projectes de desenvolupament net, una oportunitat per implicar a les nostres col·lectivitats en la prevenció i la conservació —global— de la biodiversitat i contribuir a la millora de les condicions de vida de la població local en els països en vies de desenvolupament.

Finalment, volem expressar

Que la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, amb el seu bagatge i experiència acumulada amb els processos d'**Agenda 21**, promourà els **instruments de coordinació i suport a les polítiques municipals**, tenint en compte l'exercici de les nostres competències, orientats a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.

En aquest sentit, la Xarxa estimularà la **responsabilitat compartida amb les altres administracions del nostre país** a fi d'afavorir l'acció concertada —administracions, agents socials, ciutadanes i ciutadans—, per traduir en objectius fàcilment identificables els compromisos per reduir les emissions. Acció concertada que requereix la vigència d'**observatoris d'indicadors**, entre ells els **sistemes d'indicadors de sostenibilitat municipal** —amb una utilització divulgadora de bones pràctiques a través de la publicació de la Xarxa www.sostenible.cat—, que permetin disposar d'una informació qualificada, susceptible d'establir paràmetres comparatius, i difondre aquelles experiències innovadores i rellevants «d'efecte demostració».

En aquesta perspectiva, la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat considera un pas positiu la creació i coordinació a escala estatal de la Red de Ciudades del Clima. Es tracta d'una instància que ja compta amb l'adhesió de ciutats de Catalunya, i amb la qual establirem, com a xarxa, els vincles i formes de coordinació més oportuns per treballar conjuntament per a la preservació del clima.

Igualment, reiterem el nostre compromís de treballar coordinadament amb les diferents xarxes que en l'àmbit europeu i a la mediterrània —també amb els països d'Amèrica Llatina— promouen l'acció dels governs locals per a la protecció del clima.

VI Assemblea de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
Vilafranca del Penedès, 12 de maig de 2005

Declaració de Girona: Ciutats i pobles per un urbanisme sostenible

Els models actuals de creixement estan caracteritzats per una **dispersió dels sistemes urbans** —en tres decennis hem duplicat l'ocupació del sòl de moltes àrees metropolitanes, del litoral i de l'interior de Catalunya— que comporten greus hipoteques ambientals i generen incerteses respecte al futur dels nostres ecosistemes.

L'ocupació expansiva del territori, la febre urbanitzadora i constructora —Espanya és el país que consumeix més ciment de tota la Unió Europea i a Catalunya la proliferació de segones i terceres residències intensifica l'increment desmesurat de noves urbanitzacions— provoca, de forma accelerada, la pèrdua de biodiversitat; la impermeabilització de grans superfícies amb greus efectes sobre els cicles hídrics; el consum desmesurat de materials, d'aigua i d'energia; sistemes de mobilitat insostenibles, una emissió de quantitats ingents de contaminants atmosfèrics i també greus distorsions dels sistemes fluvials i marins.

Un **preu, per tant, ecològicament i socialment elevat**, d'un procés urbanitzador on primen els interessos dels promotors urbanístics —molt sovint especulatius—, que tendeix a produir espais segregats —ús residencial, ús comercial, ús industrial, nous espais funcionals, etc.— i que genera empobriment de les relacions socials i un augment explosiu de la mobilitat a les nostres ciutats. Una dinàmica que empeny també a diferents sectors de la població a marxar a àrees urbanes de la perifèria —buscant preus més assequibles— generant models de segregació, descohesió social i difuminació del sentit de pertinença a l'entorn, a més a més dels seus efectes negatius sobre el canvi climàtic.

Un **model urbanístic d'ocupació del nostre territori** que, tal com afirmen diferents observatoris, **resulta insostenible i insuportable**, afegint que **cal un canvi de rumb** —Informe 2006, Observatorio de la Sostenibilidad en España i Informe sobre medi ambient i desenvolupament sostenible, Catalunya, el 2005. Es tracta d'ordenar i orientar aquest creixement evitant l'ocupació indiscriminada del territori, establint límits racionals a l'expansió urbana, pensant en el present i en el futur. I per això **cal recuperar el paper protagonista de la intervenció pública, de l'interès general.**

El nou Estatut d'autonomia de Catalunya consagra i legitima aquest canvi de prioritats en favor de la sostenibilitat. És, alhora, un instrument i un estímul al món local per actuar en la preservació del territori, la biodiversitat i la prevenció del canvi climàtic.

I caldrà fer-ho d'acord amb les noves demandes i exigències socials, de manera coordinada i mancomunada entre els municipis petits, i en col·laboració amb les diferents institucions de Govern supramunicipal i també del Govern de la Generalitat.

Tal com determina el nou Estatut, l'Administració de Catalunya disposa de competències fonamentals en matèria d'urbanisme, medi ambient i ordenació del territori, i a l'Administració local li correspon l'elaboració dels plans urbanístics i l'aprovació dels instruments de gestió.

És per aquesta raó que, des d'aquesta Assembla de la Xarxa a la ciutat de Girona, volem proclamar i reafirmar la vigència de les Agendes 21, com a veritables instruments de planificació i participació cap a la sostenibilitat.

I en conseqüència ACORDEM:

- 1. Convertir els principis inspiradors de l'Agenda 21 en part essencial del tràmit de planejament i d'avaluació ambiental.** Igualment cal garantir la seva traducció en propostes reals d'actuació, és a dir disposar dels recursos financers suficients i adequats per desenvolupar els plans d'acció local.
- 2. Impulsar** els models de planificació i ordenació del territori que potenciïn els valors endògens i sostenibles, promovent la dimensió de la responsabilitat social i ambiental entre els agents, empreses i organitzacions del territori.
- 3. Establir indicadors de mesura i avaluació real dels compromisos adquirits** — particularment respecte al grau d'acompliment dels plans d'acció local —, mitjançant instruments de participació — consells de sostenibilitat i similars —, i els mecanismes de governabilitat de les agendes i dels indicadors.

4. **Demandar** al Govern la revisió i actualització de l'Agenda 21 de Catalunya, reforçar la nostra presència com a Xarxa, identificar les noves demandes i necessitats emergents, i compartir recursos i instruments.
5. **Proposar** la incorporació de la Memòria d'indicadors municipals a l'informe anual de medi ambient i desenvolupament sostenible, i també la presència a l'Observatori de sostenibilitat de Catalunya.
6. **Definir** aquells indicadors de sostenibilitat més significatius sobre canvi climàtic —dotant-los de valor normatiu a través de la iniciativa legislativa—, per incorporar-los de forma permanent als indicadors ja existents —població, ocupació, nivells d'instrucció, etc.— dels municipis d'IDESCAT.
7. **Elaborar** una estratègia catalana de medi ambient urbà, recollint els requeriments de l'Estratègia europea —i del Llibre verd de medi ambient urbà, aprovat per la Red de Redes—, que tingui en compte, de manera integrada, els quatre àmbits proposats: l'urbanisme, el transport, l'edificació, i la gestió urbana.
 - Un urbanisme sostenible significa crear ciutat i no crear urbanitzacions. Ordenar l'expansió urbana, reciclar teixits urbans, reduir els impactes mitjançant un urbanisme bioclimàtic i amb patrons de consum d'aigua i energia eficients. Augmentar la qualitat i complexitat urbana, i aprofitar les oportunitats de la societat del coneixement.
 - Un urbanisme de proximitat vol dir recuperar l'espai públic multifuncional, que redueixi la dependència de l'automòbil i les necessitats dels desplaçaments motoritzats. Més protagonisme dels models de transport sostenible on tinguin més rellevància el transport col·lectiu, l'accessibilitat dels vianants i l'ús de la bicicleta. En definitiva, garantir que la prioritat és la mobilitat de les persones, no dels vehicles.
 - Promoure la sostenibilitat en l'edificació vol dir, en primer lloc, fer un ús eficient del patrimoni immobiliari dels nostres pobles i ciutats, prioritzant la rehabilitació i reutilització davant la febre de noves construccions. La Llei de millora de barris de Catalunya 2/2004 és un bon exemple de col·laboració entre el Govern i els municipis, que ha permès intervenir de manera integrada en 46 barris. En segon lloc, aplicar criteris d'eficiència en l'ús dels recursos i materials utilitzats, i garantir el manteniment i la gestió de la biodiversitat.

Igualment el Decret d'eficiència del Govern i el codi tècnic de l'edificació han de permetre millorar els actuals indicadors de qualitat i ecoeficiència dels nous habitatges.

- La gestió urbana significa atendre les noves realitats socials i econòmiques, els nous conflictes i les noves demandes, i preservar el territori i els recursos naturals. Requerir una implicació més gran corresponsible de la ciutadania i de la cooperació supramunicipal. «És prioritari **transformar les Agendes 21 locals en plans concrets d'acció** que involucrin els diferents actors públics i no públics, **des d'una perspectiva d'exemplaritat** en l'actuació dels governs locals i de les seves relacions amb proveïdors i ciutadans» — Llibre verd de medi ambient urbà, 2006.

Finalment i en coherència amb els punts anteriors, volem **EXPRESSAR** la nostra identificació i suport als principis i continguts que recull l'Estratègia i el Llibre verd del medi ambient urbà, aprovat per la Red de Redes. Procés d'elaboració —i de creació de la Red de Redes— en el qual la Xarxa ha participat i participa, molt activament.

Girona, 19 d'octubre de 2006

Declaració de Manresa + 10: Es reforça el nostre compromís de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat

S'acaben de complir deu anys de la constitució a Manresa de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Les 118 entitats locals que la vam formar inicialment —avui la Xarxa ha doblat pràcticament el nombre de membres— pretenien contribuir a «crear un entorn més favorable que permeti la progressió cap a escenaris municipals de més sostenibilitat», tal com recollia la primera Declaració de Manresa. Per això, adquiríem compromisos concrets, que eren també una proposta que es llançava a altres municipis i entitats locals, tant de Catalunya com de la resta de l'Estat.

En la perspectiva d'avui, és notori que aquest objectiu s'ha cobert en gran mesura, i la iniciativa que va impulsar la Xarxa s'ha estès com una taca d'oli aquests deu anys a Catalunya i a la resta de comunitats autònomes. Més de 2.000 municipis —la quarta part dels municipis d'Espanya—, en els quals viuen vint milions de persones, han iniciat processos d'Agenda 21 local, s'han integrat en xarxes per a la sostenibilitat similars a la nostra — ja n'hi ha més d'una dotzena actives i constituïdes—, i han introduït importants canvis en les estratègies polítiques en favor de la sostenibilitat. Podem dir que el paradigma sostenibilista forma part avui dels objectius municipals i gradualment es va consolidant una cultura territorial diferent sobre l'ús dels recursos de tota mena i els models desitjables de desenvolupament.

Paral·lelament, estem avançant en la superació de les òptiques sectorials pel que fa a la sostenibilitat. Si en una primera etapa es tractava de propostes pròpies de les àrees més directament lligades al medi ambient, avui estem en un procés de concreció de la transversalitat, afavorida d'altra banda per l'última generació de disposicions normatives europees, estatals i autonòmiques —com l'avaluació ambiental de plans i programes, la legislació territorial i urbanística o la legislació sobre mobilitat—, de forma que totes les àrees i organismes municipals, i els instruments de planejament, programació i gestió municipals van prenent posicions actives en la progressió cap a la sostenibilitat. Aquest concepte es converteix, de mica en mica, en una precondition per al desenvolupament municipal.

La Xarxa, com a associació municipalista, té el compromís de donar suport i impulsar la generalització d'aquest procés, fent coincidir les seves prioritats amb les prioritats municipals. Entre aquestes, hi destaquen sens dubte el funcionament del sistema energètic i el seu efecte sobre el canvi climàtic, el planejament i gestió dels usos del sòl, i molt especialment de l'espai públic i el no urbanitzable, i els serveis municipals que es presten en relació al cicle de l'aigua i els residus.

La nostra proposta per als temps immediats és anar centrant els esforços a facilitar la feina dels ajuntaments en aquests grans blocs, al ritme que siguem capaços d'assumir. També és un bon moment per fer un balanç i reflexionar sobre els fruits de les Agendes 21 locals i els seus plans d'acció —com tenim previst fer en una jornada de commemoració d'aquests deu anys que se celebrarà abans de l'estiu. Entenem que el procés d'Agenda 21 local, lluny d'estar esgotat, és un instrument extraordinàriament útil i l'experiència acumulada d'aquests anys de treball ens impulsen a fer propostes per a la seva actualització i millora en la línia de reforçar la visió integrada del municipi com un sistema i donar resposta als principals reptes municipals amb la voluntat de:

- Ser municipis més eficients en el consum d'energia per contribuir a l'adaptació i mitigació del canvi climàtic.
- Planejar un urbanisme sostenible i un espai públic de qualitat.
- Reduir el consum d'aigua i la producció de residus i millorar l'eficiència dels serveis ambientals.
- Aconseguir que les Agendes 21 locals siguin processos dinàmics, participatius i integrats de planificació municipal.

Per aconseguir-ho, **reafirmem el nostre compromís** de:

1. Treballar a favor de la sostenibilitat dels nostres pobles i ciutats.
2. Consolidar i eixamplar les actuacions destinades a incrementar l'exemplaritat de l'Administració i l'educació ambiental en els municipis per elevar la consciència pública en relació a la sostenibilitat, en especial a través de programes com la compra verda, el consum responsable i l'Agenda escolar, i a promoure un sistema continuat d'avaluació de les tendències d'evolució dels municipis mitjançant els indicadors de sostenibilitat. Presentarem una memòria anual amb dades sobre aquestes tendències.

3. Prestar la nostra col·laboració i participació en les iniciatives que des de Catalunya fan altres administracions i entitats, i particularment els departaments de Medi Ambient i Habitatge i de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat, per incrementar la sostenibilitat del desenvolupament del país. Fem en aquest sentit un oferiment concret, com ja vam fer el dia de la constitució de la Xarxa, per implicar-nos en la posada al dia necessària del procés d'Agenda 21 de Catalunya i altres iniciatives específiques.
4. Continuar treballant conjuntament amb tots els municipis i entitats locals i les seves xarxes, de l'Estat, la resta d'administracions i els organismes i entitats de la Unió Europea, per consolidar i fer créixer els moviments municipalistes.
5. Ampliar i millorar els mecanismes de participació social en aquest procés, sense els quals no serà possible seguir avançant. Fem novament una crida a tots els agents econòmics i socials, a totes les administracions i a tots els ciutadans dels nostres municipis perquè s'impliquin d'una manera efectiva en el camí d'uns territoris més sostenibles i habitables —és a dir, també municipis eficients, socialment cohesionats i de qualitat.

Manresa, 31 de gener de 2008

Annex II: Relació de municipis associats a la Xarxa

Dades de juliol de 2008

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Abrera	Baix Llobregat	10.244
Agramunt	Urgell (LLE))	5.459
Alella	Maresme	9.031
Alpens	Osona	307
Ametlla del Vallès, l'	Vallès Oriental	7.111
Arenys de Mar	Maresme	14.016
Arenys de Munt	Maresme	7.190
Argentona	Maresme	10.403
Artés	Bages	5.072
Avià	Berguedà	1.956
Avinyó	Bages	2.073
Badalona	Barcelonès	221.520
Badia del Vallès	Vallès Occidental	14.313
Bagà	Berguedà	2.178
Balenyà	Osona	3.413
Balsareny	Bages	3.277
Barberà del Vallès	Vallès Occidental	27.202
Barcelona	Barcelonès	1.578.546
Begues	Baix Llobregat	5.699
Begur	Baix Empordà (GI)	3.986
Berga	Berguedà	15.753
Bigues i Riells	Vallès Oriental	7.564
Borredà	Berguedà	508
Bruc, el	Anoia	1.454
Brull, el	Osona	201
Cabanyes, les	Alt Penedès	842
Calaf	Anoia	3.214
Calafell	Baix Penedès (TA)	17.277
Calders	Bages	833

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Caldes de Montbui	Vallès Oriental	15.941
Calella	Maresme	16.008
Callús	Bages	1.577
Calonge de Segarra	Anoia	200
Cambrils	Baix Camp (TA)	24.604
Canet de Mar	Maresme	12.766
Canovelles	Vallès Oriental	15.012
Cànoves i Samalús	Vallès Oriental	2.297
Canyelles	Garraf	3.127
Capellades	Anoia	5.386
Cardedeu	Vallès Oriental	14.514
Cardona	Bages	5.272
Castellar del Riu	Berguedà	148
Castellar del Vallès	Vallès Occidental	19.475
Castellbell i el Vilar	Bages	3.369
Castellbisbal	Vallès Occidental	10.352
Castelcir	Vallès Oriental	575
Castelldefels	Baix Llobregat	58.663
Castellet i la Gornal	Alt Penedès	1.919
Castellví de Rosanes	Baix Llobregat	1.297
Centelles	Osona	6.304
Cercs	Berguedà	1.333
Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	56.065
Cervelló	Baix Llobregat	6.980
Cervera	Segarra (LLE)	8.564
Collbató	Baix Llobregat	3.024
Copons	Anoia	289
Corbera de Llobregat	Baix Llobregat	11.278
Cornellà de Llobregat	Baix Llobregat	83.327
Cunit	Baix Penedès (TA)	8.086
Dosrius	Maresme	4.469
Esparreguera	Baix Llobregat	21.145
Esplugues de Llobregat	Baix Llobregat	46.808

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Estany, l'	Bages	405
Figaró-Montmany	Vallès Oriental	1.019
Figueres	Alt Empordà (GI)	37.032
Folgueroles	Osona	1.983
Franqueses del Vallès, les	Vallès Oriental	14.754
Gaià	Bages	154
Garriga, la	Vallès Oriental	13.942
Gavà	Baix Llobregat	44.531
Gelida	Alt Penedès	6.151
Girona	Gironès	83.531
Granada, la	Alt Penedès	1.525
Granollers	Vallès Oriental	56.456
Guardiola de Berguedà	Berguedà	945
Hospitalet, l'	Barcelonès	250.536
Hostalets de Pierola, els	Anoia	2.003
Igualada	Anoia	35.195
Lleida	Segrià (LLE)	119.935
Lliçà d'Amunt	Vallès Oriental	12.938
Lliçà de Vall	Vallès Oriental	5.696
Lloret de Mar	Selva (GI)	26.557
Lluçà	Osona	261
Malgrat de Mar	Maresme	16.162
Manlleu	Osona	18.748
Manresa	Bages	68.505
Martorell	Baix Llobregat	25.010
Martorelles	Vallès Oriental	4.912
Masies de Voltregà, les	Osona	3.125
Masnou	Maresme	21.196
Masquefa	Anoia	6.680
Matadepera	Vallès Occidental	7.711
Mataró	Maresme	118.748
Moià	Bages	5.399
Molins de Rei	Baix Llobregat	22.496

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Mollerussa	Pla d'Urgell	12.569
Mollet del Vallès	Vallès Oriental	50.691
Monistrol de Calders	Bages	657
Monistrol de Montserrat	Bages	2.654
Montcada i Reixac	Vallès Occidental	30.953
Montesquiu	Osona	863
Montgat	Maresme	9.427
Montmeló	Vallès Oriental	8.921
Montornès del Vallès	Vallès Oriental	14.065
Mura	Bages	212
Navarcles	Bages	5.498
Navàs	Bages	5.658
Òdena	Anoia	3.100
Olesa de Montserrat	Baix Llobregat	20.294
Olivella	Garraf	2.515
Olost	Osona	1.187
Olot	Garrotxa	30.306
Orís	Osona	252
Oristà	Osona	593
Palafolls	Maresme	7.583
Palau-solità i Plegamans	Vallès Occidental	12.499
Pallejà	Baix Llobregat	9.746
Papiol, el	Baix Llobregat	3.733
Parets del Vallès	Vallès Oriental	15.912
Piera	Anoia	12.951
Pineda de Mar	Maresme	25.504
Pobla de Claramunt, la	Anoia	2.112
Pobla de Lillet, la	Berguedà	1.352
Polinyà	Vallès Occidental	5.855
Pont de Vilomara i Rocafort	Bages	3.310
Prat de Llobregat, el	Baix Llobregat	63.069
Premià de Dalt	Maresme	9.703
Preses, les	Garrotxa (GI)	1.644

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Puigcerdà	Cerdanya	8.370
Puig-reig	Berguedà	4.171
Reus	Baix Camp	96.642
Ripollet	Vallès Occidental	35.427
Riudecanyes	Baix Camp	764
Roca del Vallès, la	Vallès Oriental	9.418
Roda de Ter	Osona	5.535
Rubí	Vallès Occidental	66.425
Sabadell	Vallès Occidental	193.338
Sallent	Bages	7.146
Salou	Tarragonès	18.238
Sant Adrià de Besòs	Barcelonès	32.585
Sant Andreu de la Barca	Baix Llobregat	23.675
Sant Andreu de Llavaneres	Maresme	8.707
Sant Antoni de Vilamajor	Vallès Oriental	4.877
Sant Bartomeu del Grau	Osona	1.001
Sant Boi de Llobregat	Baix Llobregat	81.368
Sant Boi de Lluçanès	Osona	575
Sant Cebrià de Vallalta	Maresme	2.873
Sant Celoni	Vallès Oriental	15.544
Sant Cugat del Vallès	Vallès Occidental	73.774
Sant Cugat Sesgarrigues	Alt Penedès	890
Sant Esteve de Palautordera	Vallès Oriental	2.079
Sant Esteve Sesrovires	Baix Llobregat	5.978
Sant Feliu de Codines	Vallès Oriental	5.412
Sant Feliu de Llobregat	Baix Llobregat	41.954
Sant Feliu Sasserra	Bages	622
Sant Fost de Campsentelles	Vallès Oriental	7.409
Sant Fruitós de Bages	Bages	6.696
Sant Hipòlit de Voltregà	Osona	3.150
Sant Jaume d'Enveja	Montsià	3.368
Sant Joan de Vilatorrada	Bages	9.854

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Sant Joan Despí	Baix Llobregat	30.242
Sant Just Desvern	Baix Llobregat	15.327
Sant Llorenç d'Hortons	Alt Penedès	2.126
Sant Llorenç Savall	Vallès Occidental	2.210
Sant Martí Sesgueioles	Anoia	361
Sant Pere de Ribes	Garraf	26.859
Sant Pere de Riudebitlles	Alt Penedès	2.112
Sant Pere de Torelló	Osona	2.244
Sant Pol de Mar	Maresme	4.904
Sant Quirze de Besora	Osona	1.985
Sant Quirze del Vallès	Vallès Occidental	15.729
Sant Sadurní d'Anoia	Alt Penedès	11.617
Sant Salvador de Guardiola	Bages	2.863
Sant Vicenç de Castellet	Bages	7.532
Sant Vicenç de Montalt	Maresme	4.549
Sant Vicenç de Torelló	Osona	1.877
Sant Vicenç dels Horts	Baix Llobregat	27.019
Santa Coloma de Cervelló	Baix Llobregat	6.652
Santa Coloma de Gramenet	Barcelonès	116.503
Santa Eugènia de Berga	Osona	2.046
Santa Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental	6.111
Santa Margarida de Montbui	Anoia	9.298
Santa Margarida i els Monjos	Alt Penedès	6.221
Santa Maria de Corcó	Osona	2.199
Santa Maria de Palautordera	Vallès Oriental	8.099
Santa Maria d'Oló	Bages	1.072
Santa Oliva	Baix Penedès	2.598
Santa Perpètua de Mogoda	Vallès Occidental	20.844
Santpedor	Bages	5.828
Sentmenat	Vallès Occidental	7.209
Seu d'Urgell, la	Alt Urgell	11.921
Seva	Osona	3.099
Sitges	Garraf	23.172

Municipi	Comarca	Habitants* (Idescat 2004)
Sora	Osona	193
Subirats	Alt Penedès	2.943
Súria	Bages	6.193
Tagamanent	Vallès Oriental	282
Talamanca	Bages	114
Taradell	Osona	5.519
Tarragona	Tarragonès	131.158
Teià	Maresme	5.867
Terrassa	Vallès Occidental	199.817
Tiana	Maresme	7.305
Tona	Osona	7.328
Torelló	Osona	12.768
Torredembarra	Tarragonès	12.478
Torrelles de Llobregat	Baix Llobregat	4.324
Torroella de Montgrí	Baix Empordà	9.714
Tortosa	Baix Ebre	31.979
Ullastrell	Vallès Occidental	1.405
Vacarisses	Vallès Occidental	5.094
Vallbona d'Anoia	Anoia	1.190
Vallgorguina	Vallès Oriental	2.016
Vallirana	Baix Llobregat	12.298
Vallromanes	Vallès Oriental	2.094
Vic	Osona	38.747
Vilada	Berguedà	514
Viladecans	Baix Llobregat	61.168
Viladecavalls	Vallès Occidental	7.036
Vilafranca del Penedès	Alt Penedès	34.409
Vilanova del Camí	Anoia	12.039
Vilanova del Vallès	Vallès Oriental	4.121
Vilanova i la Geltrú	Garraf	62.826
Vilassar de Dalt	Maresme	8.334
Vilassar de Mar	Maresme	19.051

Altres administracions locals

Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Consell Comarcal del Bages
Consell Comarcal del Baix Llobregat
Consell Comarcal del Berguedà
Consell Comarcal de la Segarra
Consell Comarcal del Vallès Occidental
Consell Comarcal del Vallès Oriental
Diputació de Barcelona

Observadors

Almassora
Àrea Metropolitana de Barcelona - Entitat del Medi Ambient
Associació Catalana de Municipis i Comarques
Centre de Biodiversitat (Andorra)
Consorci El Far (Barcelona)
Consorci de Turisme del Baix Llobregat
Corvera de Asturias
Escaldes-Engordany (Andorra)
Federació de Municipis de Catalunya
Getafe (Madrid)
Mancomunidad La Plana
Mancomunidad de Servicios de Promoción Económica Vega Baja (Bigastro, Alacant)
Ontinyent
Parc Tecnològic del Vallès

Annex III: Relació de representants als òrgans de Govern

I) Mandat municipal 1997-1999

PRESIDÈNCIA Il·lm. Sr. Antoni Morral i Berenguer
President delegat de l'Àrea de Medi Ambient
Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES Manlleu (Osona)

Ajuntaments de la Comissió de Seguiment	Comarques
Barcelona	Barcelonès
Igualada	Anoia
Manresa	Bages
Mataró	Maresme
La Pobla de Claramunt	Anoia
El Prat de Llobregat	Baix Llobregat
Sallent	Bages
Sant Llorenç Savall	Vallès Occidental
Sant Pere de Ribes	Garraf
Santa Coloma de Gramenet	Barcelonès
Santa Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental
Terrassa	Vallès Occidental
Torrelles de Llobregat	Baix Llobregat
Vic	Osona

Observadors

Associació Catalana de Municipis
Federació de Municipis de Catalunya

II) Mandat municipal 1999-2003

Renovació de càrrecs a la 3a Assemblea, celebrada a Granollers, l'abril del 2000.

PRESIDÈNCIA Il·lm. Sr. Antoni Fogué Moya
 President delegat de l'Àrea de Medi Ambient
 Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES Barcelona (Barcelonès)
 Tiana (Maresme)

Ajuntaments de la Comissió de Seguiment	Comarques
Barcelona	Barcelonès
El Prat de Llobregat	Baix Llobregat
Igualada	Anoia
La Pobla de Claramunt	Anoia
Manlleu	Osona
Manresa	Bages
Mataró	Maresme
Sant Llorenç Savall	Vallès Occidental
Sant Pere de Ribes	Garraf
Santa Coloma de Gramenet	Barcelonès
Santa Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental
Terrassa	Vallès Occidental
Torrelles de Llobregat	Baix Llobregat
Vic	Osona

Observadors

Associació Catalana de Municipis
Federació de Municipis de Catalunya

Assessors

Espais Naturals – Diputació de Barcelona
--

III) Mandat municipal 2003-2007

Renovació de càrrecs a la 5a Assemblea, celebrada a Mataró, el 30 de març del 2004.

PRESIDÈNCIA Il·lma. Sra. Núria Buenventura Puig
Presidenta delegada de l'Àrea de Medi Ambient
Diputació de Barcelona

VICEPRESIDÈNCIES Granollers (Vallès Oriental), Barcelona (Barcelonès), la Pobla de Claramunt (Anoia), Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès), Tiana (Maresme)

Ajuntaments de la Comissió de Seguiment	Comarques
Barcelona	Barcelonès
El Prat de Llobregat	Baix Llobregat
Granollers	Vallès Oriental
La Pobla de Claramunt	Anoia
Manresa	Bages
Mataró	Maresme
Mollet del Vallès	Vallès Oriental
Sabadell	Vallès Occidental
Sallent	Bages
Santa Coloma de Gramenet	Barcelonès
Santa Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental
Terrassa	Vallès Occidental
Vic	Osona
Viladecans	Baix Llobregat
Vilafranca del Penedès	Alt Penedès
Lleida	Segrià
Girona	Gironès
Reus	Baix Camp

Observadors

Associació Catalana de Municipis
Federació de Municipis de Catalunya

Assessors

Espais Naturals – Diputació de Barcelona
Universitat de Barcelona

IV) Mandat municipal 2007-2011

Renovació de càrrecs a l'Assemblea, celebrada a Manresa, el gener del 2008.

PRESIDÈNCIA	Il·lm. Sr. Joan Antoni Baron Espinar President delegat de l'Àrea de Medi Ambient Diputació de Barcelona
VICEPRESIDÈNCIES	Granollers (Vallès Oriental), Sant Boi de Llobregat (Baix Llobregat), la Pobla de Claramunt (Anoia), Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès), Barcelona (Barcelonès)

Ajuntaments de la Comissió de Seguiment	Comarques
Bagà	Berguedà
Cardona	Bages
El Prat de Llobregat	Baix Llobregat
Girona	Gironès
Les Cabanyes	Alt Penedès
Lleida	Segrià
Mataró	Maresme
Manresa	Bages
Mollet del Vallès	Vallès Oriental
Montcada i Reixac	Vallès Occidental
Reus	Baix Camp
Sabadell	Vallès Occidental
Sallent	Bages
Sant Joan Despi	Baix Llobregat
Santa Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental
Sora	Osona
Taradell	Osona
Terrassa	Vallès Occidental
Vic	Osona
Vilafranca del Penedès	Alt Penedès

Observadors

Associació Catalana de Municipis
Federació de Municipis de Catalunya

Assessors

Espais Naturals – Diputació de Barcelona
Universitat de Barcelona

Annex IV: Relació cronològica d'activitats del Grup de Treball de la Xarxa

1997-1999

Jornada	Assistents
«Cap a una política urbana de la Unió Europea» Grup d'Ecologia Urbana Cornellà de Llobregat, 20 de maig del 1998	60*
«Tècniques i experiències de participació en la implantació de les Agendes 21 locals» Grup d'Implicació dels agents socials i econòmics en els processos d'Agenda 21 Barcelona, 2 i 3 de desembre del 1998	68
«Los procesos de Agenda 21 local en España: una visión mediterránea» Secretaria Tècnica Barcelona, novembre del 1999	35*

* Assistència estimada

1999-2003

Jornada	Assistents
«Gestió del passadís prelitoral» Grup de Gestió del Territori i Sostenibilitat Mollet, novembre del 2000	15
«Recollida de la fracció orgànica» Grup de Fluxos Metabòlics Barcelona, 12 desembre del 2000	51
«La façana litoral» Grup de Gestió del Territori i Sostenibilitat Mataró, desembre del 2000	73
«La gestió del territori a Catalunya» Grup de Gestió del Territori i Sostenibilitat Manresa, 25 gener del 2001	52
«Instal·lacions de telefonia mòbil» Grup d'Ecologia Urbana Granollers, 23 de febrer del 2001	110
«Ordenança solar municipal» Grup de Fluxos Metabòlics Barcelona, 21 de març del 2001	80

Jornada	Assistents
«Planes d'interior i espais de muntanya» Grup de Gestió del Territori i Sostenibilitat Lleida, 23 de maig del 2001	43
«Recollida porta a porta» Grup de Fluxos Metabòlics Tiana, 19 de juny del 2001	50
«Gestió sostenible: transversal i participativa» Grup d'Implicació dels agents socials i econòmics en els processos d'Agenda 21 Barcelona, 7 de juny del 2001	33
«Pactes per a la mobilitat sostenible» Grup d'Ecologia Urbana Lleida, 20 de juny del 2001	73
«La compra verda en l'àmbit dels serveis municipals» Grup d'Ecologia Urbana Barcelona, 24 d'octubre del 2001	77
«Participació interna en la gestió ambiental municipal» Grup d'Implicació dels agents socials i econòmics en els processos d'Agenda 21 Barcelona, octubre del 2001 (1a edició) i febrer-març del 2002 (2a edició)	39
«Aprofitament d'aigües depurades per a usos municipals» Grup de Fluxos Metabòlics Callús, 23 de gener del 2002	51
«Turisme sostenible» Grup de Turisme Sostenible Castelldefels, 27 de febrer del 2002	62
«Els plans municipals de mobilitat: estratègies per a una mobilitat sostenible» Setmana Europea de la Mobilitat Secretaria Tècnica Barcelona, 20 de setembre del 2002	71
«Experiències municipals en l'aplicació dels instruments de planejament: Agenda 21L, plans estratègics i planejament urbanístic» Grup de Gestió Territorial i Sostenibilitat Barcelona, setembre del 2002	55
«Eficiència i estalvi energètic» Grup de Fluxos Metabòlics Terrassa, 19 de juny del 2002	48
«Fiscalitat ambiental» Grup de Fluxos Metabòlics L'Hospitalet de Llobregat, 11 de desembre del 2002	72
«Eines per a la compra verda i ecoproductes» Grup d'Ecologia urbana Barcelona, 20 de febrer del 2003	69

2003-2007

Jornada	Assistents
«Millorar la mobilitat per afavorir l'accessibilitat» Setmana de la Mobilitat Sostenible Secretaria Tècnica Barcelona, 25 de setembre del 2003	66
Jornada preparatòria de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura 2004 Secretaria Tècnica Barcelona, 29 de juny del 2004	Col·laboració
Jornada sobre camins escolars Setmana de la Mobilitat Sostenible Organització: Diputació de Barcelona (Àrees de Medi Ambient i Educació), Ajuntament de Barcelona (Àrees d'Educació i Via Pública) i Generalitat de Catalunya (Departament de Medi Ambient i Habitatge i Servei Català de Trànsit) Barcelona, setembre del 2004	127
«Estratègies locals contra el canvi climàtic: Kyoto des de les nostres ciutats» Setmana de l'Energia Parc Central del Vallès, 5 d'octubre del 2004	Col·laboració 50
«I Encuentro de Redes Udalsarea 21 – Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat» Secretaria Tècnica Bilbao, 15 i 16 de març del 2005	80*
Visita d'instal·lacions de producció d'energia locals: visita guiada al District Heating, la incineradora i la depuradora de sota de la plaça del recinte del Fòrum de Barcelona Grup d'Energia i Canvi Climàtic Barcelona, edifici Fòrum, 13 de maig del 2005	26*
Cicle de jornades: «Fortaleses i debilitats de la gestió local de residus municipals» Grup de Residus	
«La recollida selectiva de la matèria orgànica» (Barcelona, 16 de juny del 2005)	64
«La recollida comercial» (Barcelona, 1 de desembre del 2005)	84
«Balanç econòmic de la gestió sostenible de residus» (Barcelona, 25 de maig del 2006)	100
«Fortaleses i debilitats de la gestió local dels residus municipals: presentació de conclusions del cicle» (Barcelona, 16 de novembre del 2006)	82
Jornada preparatòria de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura 2005 «Desplaça't amb seny» Comissió Institucional de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura Barcelona, 30 de juny del 2005	81
Jornada «Fiscalitat energètica» Grup d'Energia i Canvi Climàtic Barcelona, 20 de setembre del 2005	46

Jornada	Assistents
Conferència «Les situacions de sequera i el nou model de gestió de l'aigua» Agència Catalana de l'Aigua, Generalitat de Catalunya i Diputació de Barcelona Barcelona, 22 de setembre del 2005	33
Jornada de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura 2005 «La mobilitat i els compromisos de Kyoto» Comissió Institucional de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura Barcelona, 28 de setembre del 2005	48
Jornada sobre camins escolars Ajuntament de Barcelona i Diputació de Barcelona Barcelona, 5 d'octubre del 2005	120
Jornada «II Encuentro de Redes Udalsarea 21 – Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat» Secretaria Tècnica Barcelona, 18 i 19 d'octubre del 2005	80
Seminari «Els compromisos de Kyoto. El paper dels ajuntaments en la protecció del clima i l'ús dels mecanismes flexibles per a les entitats locals» Diputació de Barcelona, Àrea de Medi Ambient Barcelona, 15 i 22 de novembre i 2 de desembre del 2005	Col·laboració 25
Jornada «Mapes de capacitat acústica municipal» Grup de Soroll i Mobilitat Sostenible Terrassa, 23 de febrer del 2006	85
Jornada «Model d'ordenança municipal d'estalvi d'aigua» Grup de Nova Cultura de l'Aigua Barcelona, 9 de març del 2006	111
Cicle de jornades: «Compra pública verda i ecoproductes» Grup de Compra Verda I. «Compra de paper reciclat i productes de papereria» (Barcelona, 29 de març del 2006) II. «Compra de material d'oficina i equips d'ofimàtica» (Barcelona, 3 de maig del 2006) III. «Compra de fusta certificada» (Barcelona, 28 de juny del 2006) IV. «Serveis i productes de neteja més sostenibles» (Barcelona, 7 de març del 2007)	73 58 27 47
Visita d'instal·lacions de producció d'energia locals: visita guiada a la planta de biomassa de Molins de Rei i a les plaques productores d'energia elèctrica d'un restaurant a Esplugues de Llobregat Grup d'Energia i Canvi Climàtic Barcelona, 17 de maig del 2006	7
Jornada preparatòria de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura 2006 Comissió Institucional de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura Barcelona, 19 de juny del 2006	Col·laboració

2007-2011

Jornada	Assistents
Jornada preparatòria de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura 2007 «Carrers per a la gent» Comissió Institucional de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura Barcelona, 17 de juliol del 2007	Col·laboració
Jornada «Les ordenances de soroll. Reflexions a l'entorn del nou Reial Decret de l'Estat 1367/2007 de soroll» Servei de Medi Ambient Barcelona, 4 de desembre del 2007	Col·laboració
Jornada «Criteris ambientals en els espais verds municipals per mitigar els efectes de la sequera» Servei de Medi Ambient Barcelona, 8 de maig del 2008	Col·laboració
Jornada «Reflexions sobre polítiques municipals de soroll» Servei de Medi Ambient Barcelona, 3 de juny del 2008	Col·laboració
Jornada «Efectes del canvi climàtic en el litoral» Gerència de Serveis de Medi Ambient Sitges, 19 de juny del 2008	83
Jornada «La gestió del cicle local de l'aigua» Grup de Gestió de Recursos Hídrics Barcelona, 3 de juliol del 2008	73

Annex V: Materials elaborats per la Xarxa

Relació cronològica

Eines per a una gestió municipal cap a la sostenibilitat: la pràctica diària de l'Agenda 21 local

Secretaria Tècnica, octubre del 1998

Recull de fitxes amb mesures que es poden dur a terme en relació als elements bàsics de la gestió ambiental local per avançar cap a un desenvolupament menys agressiu vers el medi.

Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat

Secretaria Tècnica, setembre del 2000

Conjunt de trenta indicadors que permeten fer el seguiment dels avenços dels municipis de la Xarxa cap a la Sostenibilitat. El llibre inclou el mètode de càlcul i també els resultats de l'aplicació pilot dels indicadors en onze municipis de la Xarxa. També està publicat en castellà i anglès.

Los procesos de Agenda 21 Local en España (una visión mediterránea)

Secretaria Tècnica, novembre de 1999. Opuscle sobre l'Agenda 21 a Espanya, fet a partir d'un debat amb representants de diverses xarxes espanyoles, amb motiu de la III Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles celebrada a Hannover el febrer del 2000.

Model de pacte local per a la mobilitat sostenible i metodologia de redacció*

Grup de Treball d'Ecologia Urbana, octubre del 2001

Document de referència adreçat bàsicament a aquells municipis que estan iniciant la redacció de pactes ciutadans per avançar cap a una mobilitat més sostenible.

Model d'ordenança reguladora de la incorporació de sistemes de captació d'energia solar en el municipi*

Grup de Treball de Fluxos Metabòlics, juny del 2002

Document de referència per a la redacció d'ordenances locals per a la promoció d'instal·lacions d'energia solar tèrmica en habitatges, equipaments municipals i altres edificis.

Manual de mesures d'eficiència energètica, d'estalvi i altres criteris ambientals a incorporar en edificis i equipaments municipals*

Grup de Treball de Fluxos Metabòlics, juny del 2002

Algunes consideracions i suggeriments a tenir en compte en el procés de concepció d'equipaments públics i prioritats en els projectes de rehabilitació o nova construcció d'edificis, per fer-los més sostenibles.

Agenda escolar del medi ambient i el desenvolupament

Secretaria Tècnica, a partir d'una proposta del Grup de Treball de Participació, setembre del 2002. Edicions posteriors cada curs escolar

Recurs educatiu que ofereix una visió global de diverses temàtiques relacionades amb el medi ambient i el desenvolupament. Es treballen diversos documents internacionals des d'una perspectiva local i quotidiana. S'acompanya d'una guia didàctica amb suggeriments per als professors. A partir de l'any 2003, l'Agenda pren una dimensió europea, i s'afegeix al projecte la província de Chieti (Itàlia), Tallinn (Estònia) i, més darrerament, el Consell Insular de Menorca i la xarxa Rete 21 (Osca).

Eines per a la compra verda municipal – Volum I

Grup de Treball d'Ecologia Urbana, desembre del 2002

Eines per incorporar criteris ambientals en la compra de productes per part dels ajuntaments. Inclou un conjunt de fitxes de criteris ambientals per a diverses categories de productes i una base de dades amb exemples d'ecoproductes disponibles al mercat.

Manual per a la implantació de la recollida selectiva de la matèria orgànica

Grup de Treball de Fluxos Metabòlics, desembre del 2002

Manual adreçat a aquells municipis on es vol implantar la recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus municipals.

Activitats turístiques i sostenibilitat: idees i suggeriments per a gestors locals

Grup de Treball de Turisme i Sostenibilitat, desembre del 2002

Manual de bones pràctiques, per facilitar la incorporació de criteris de sostenibilitat en la gestió turística. Inclou fitxes amb experiències desenvolupades per diferents agents del sector turístic, a més d'un índex de pàgines web.

Experiències de participació en els processos d'Agenda 21 local

Grup de Treball d'Implicació dels Agents Socials i Econòmics en els Processos d'A21, gener del 2003

Recull experiències de participació ciutadana presentades pels tècnics municipals en el marc del Grup de Treball. En la primera part es tracten breument els diferents mecanismes de participació i la segona part se centra en l'anàlisi de casos concrets que es presenten en format de fitxes.

Eines per a la compra verda municipal – Volum II

Grup de Treball d'Ecologia Urbana, desembre del 2003

Eines per incorporar criteris ambientals en la compra de productes per part dels ajuntaments. Inclou un conjunt de fitxes de criteris ambientals per a diverses categories de productes i una base de dades amb exemples d'ecoproductes disponibles al mercat.

Propostes per a una mobilitat local més sostenible. Catàleg d'actuacions municipals

Comissió Institucional Promotora de la Setmana de la Mobilitat

Documents que apleguen un recull d'actuacions municipals per avançar cap a una mobilitat local més sostenible i segura:

40 Propostes per a una mobilitat local més sostenible. Catàleg d'actuacions municipals, novembre del 2004

50 Propostes per a una mobilitat local més sostenible i segura. Catàleg d'actuacions municipals, abril del 2005

Propostes per a una mobilitat més sostenible i segura. Catàleg d'actuacions i bones pràctiques locals i comarcals, juny del 2006

Bones pràctiques de gestió d'aigua

Grup de treball de Nova Cultura de l'Aigua, abril del 2005

Recull d'experiències municipals en gestió d'aigua amb la finalitat de servir de suport i facilitar la tasca a les administracions que volen instaurar bones pràctiques en aquest àmbit.

Orientacions per a l'elaboració d'un plec de condicions tècniques per a la contracta dels serveis de recollida de residus municipals i de neteja viària

Grup de Treball de Residus. Versió provisional, abril del 2005

Guia per a la redacció de plecs de condicions tècniques per a la contractació de serveis de neteja viària i recollida de residus municipals. Analitza els processos bàsics dels serveis objecte de la contracta i dona orientacions perquè els tècnics municipals puguin prendre les opcions més indicades en cada cas.

Al·legacions al Pla de l'energia de Catalunya 2006-2015 i exposició de motius

Grup de Treball d'Energia i Canvi Climàtic, juliol del 2005

El document inclou l'informe d'al·legacions presentades per la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat al Pla de l'energia de Catalunya 2006-2015.

Ordenança tipus sobre el soroll i les vibracions

Grup de Treball Soroll i Mobilitat Sostenible, novembre del 2005, revisada, febrer del 2007

Aquest model d'ordenança pretén ser un ajut per a totes aquelles administracions a les quals la Llei obliga a aprovar, al seu municipi, una ordenança en aquest àmbit i, alhora, donar resposta a la inquietud dels ciutadans i ciutadanes que demanen la intervenció de les administracions per pal·liar i corregir els efectes nocius de la contaminació acústica, per avançar vers un desenvolupament harmònic i sostenible.

Ordenança tipus sobre estalvi d'aigua

Grup de Treball Nova Cultura de l'Aigua, desembre del 2005

Aquest model d'ordenança, que neix amb la finalitat de vetllar per l'estalvi eficient i l'ús racional de l'aigua, regula la incorporació d'instal·lacions i mecanismes d'estalvi d'aigua en els edificis i altres construccions per tal de reduir-ne el consum i evitar-ne el malbaratament.

Criteris ambientals per introduir als plecs de prescripcions tècniques

Grup de Treball Compra Verda i Consum Responsable. Versió provisional, octubre del 2006

Document que inclou criteris ambientals per tenir en compte en les compres i les contractacions de productes i serveis —paper i material d'oficina, productes d'ofimàtica, fusta i serveis de neteja.

Informe sobre propostes normatives de mobilitat de la Generalitat de Catalunya

Grup de Treball Soroll i Mobilitat Sostenible, octubre del 2006

El document inclou: 1) l'Informe d'al·legacions al Pla d'infraestructures de transport de Catalunya, 2) l'Informe d'al·legacions als Estudis d'Avaluació de la Mobilitat Generada i 3) l'Informe d'al·legacions a les Directrius Nacionals de Mobilitat.

Fortaleses i debilitats de la gestió local de residus municipals. Línies de futur

Grup de Treball de Residus, octubre del 2006

El document inclou les conclusions del cicle de jornades «Fortaleses i debilitats de la gestió local de residus municipals» que es van fer entre el mes de juny del 2005 i el maig del 2006. Inclou una sèrie de propostes en l'àmbit de la gestió de residus, juntament amb un resum de les fortaleses i debilitats en diferents àmbits: recollida selectiva de la matèria orgànica, recollida comercial, etc.

Els municipis: fent camí cap a escenaris més sostenibles. Memòria de Sostenibilitat

Programa Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat. Servei de Medi Ambient, octubre de 2006.

Informe basat en el càlcul d'indicadors de l'Estat dels municipis en el seu avenç cap a la sostenibilitat.

Nadal + Sostenible. 36 consells per desitjar un bon Nadal també al medi ambient

Secretaria tècnica, octubre del 2006

Document que inclou 36 consells per viure unes festes de Nadal més sostenibles. Les propostes s'agrupen en diferents àmbits: els àpats, els residus, els regals i les compres, les joguines, la mobilitat, l'energia, etc.

La tarifa d'abastament d'aigua: anàlisi i recomanacions

Grup de Treball de Nova Cultura de l'Aigua, abril del 2007

El document duu a terme un estudi econòmic comparatiu d'ingressos i costos del servei d'abastament, fa una comparativa de les tarifes i finalment aporta unes recomanacions generals de bones pràctiques.

Memòria de sostenibilitat 2007. Els municipis: fent camí cap a escenaris més sostenibles

Programa Sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat. Servei de Medi Ambient, gener del 2008

Informe, basat en el càlcul d'indicadors, de l'estat dels municipis en el seu avenç cap a la sostenibilitat.

DESGEL V2.0 - Programa de diagnòstic energètic i simulació de gasos amb efecte d'hivernacle locals

Secretaria Tècnica, gener del 2008

Programa informàtic que proporciona una diagnosi de la situació energètica del municipi, i que permet simular polítiques d'actuació i observar-ne els canvis que en deriven. Aquesta iniciativa va sorgir a proposta del Grup de Treball d'Energia i Canvi Climàtic de la Xarxa.

Guia per a l'estalvi d'aigua domèstica

Grup de Treball de Nova Cultura de l'Aigua, gener del 2008

Té l'objectiu de donar a conèixer a la ciutadania els mecanismes d'estalvi d'aigua que existeixen actualment al mercat aplicables a l'àmbit domèstic i per tal que s'hi familiaritzin.

Diputació de Barcelona

Àrea de Medi Ambient

Gerència de Serveis de Medi Ambient

Secretaria Tècnica de la Xarxa

Comte d'Urgell, 187

Edifici del Relotge, 2a planta (Escola Industrial)

08036 Barcelona

Tel. 934 022 485

Fax. 934 022 493

xarxasost@diba.cat

www.diba.cat/xarxasost

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis